

ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE REPUBLIKE SRPSKE

Službeni glasnik RS br. 20/14

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita i očuvanje prirode, biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti kao dijela životne sredine.

Član 2.

- (1) Priroda kao dobro od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika) uživa posebnu zaštitu u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.
- (2) Na pitanja iz oblasti zaštite prirode koja nisu regulisana ovim zakonom primjenjuju se odredbe propisa koji uređuju zaštitu voda, vazduha, šuma i ostalih komponenata prirode.

Član 3.

Ovim zakonom ostvaruju se sljedeći ciljevi:

- a) očuvanje i unapređivanje biološke (genetičke, specijske i ekosistemske), geološke i pejzažne raznovrsnosti,
- b) usklađivanje ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa, osnova i projekata sa održivim korišćenjem obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa i dugoročnim očuvanjem prirodnih ekosistema i prirodne ravnoteže,
- v) održivo korišćenje i upravljanje prirodnim resursima i dobrima, obezbjeđivanje njihove funkcije uz očuvanje prirodnih vrijednosti i ravnoteže prirodnih ekosistema,
- g) blagovremeno sprečavanje ljudskih aktivnosti i djelatnosti koje mogu dovesti do trajnog osiromašenja biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti, kao i poremećaja sa negativnim posljedicama u prirodi,
- d) utvrđivanje i praćenje stanja u prirodi i
- đ) unapređivanje stanja narušenih dijelova prirode i pejzaža.

Član 4.

Osnovna načela zaštite prirode su:

- a) načelo visokog stepena zaštite prirode - svako je dužan da pri preduzimanju aktivnosti ili vršenju djelatnosti doprinese zaštiti i unapređivanju prirode, biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti, očuvanju opštekorisnih funkcija prirode i prirodne ravnoteže,
- b) načelo održivog korišćenja - korišćenje prirodnih vrijednosti može se vršiti samo do stepena i na način kojima se ne ugrožava raznovrsnost i funkcionisanje prirodnih sistema i procesa,
- v) načelo primjene mjera i uslova zaštite prirode - u korišćenju prirodnih vrijednosti i zaštićenih prirodnih dobara, planiranju i uređenju prostora primjenjuju se načela, mjere i uslovi zaštite prirode,

g) načelo „zagađivač plaća“ - zagađivač prirodnog resursa i zaštićenog prirodnog dobra dužan je da plati naknadu za njihovo korišćenje i snosi troškove sanacije i rekultivacije prostora,

d) načelo saradnje - republički organi, jedinice lokalne samouprave i druge organizacije i institucije, kao i sva pravna i fizička lica pri vršenju svojih poslova i zadataka dužni su da postupaju u skladu sa načelima, ciljevima, mjerama i uslovima zaštite i trajnog očuvanja prirode i da pri tome ostvaruju međusobnu i međunarodnu saradnju i

đ) načelo neposredne primjene međunarodnog prava - republički organi uprave, jedinice lokalne samouprave i druge organizacije i institucije, kao i sva pravna i fizička lica pri vršenju svojih poslova i zadataka neposredno primjenjuju opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava i potvrđene međunarodne ugovore kao sastavni dio pravnog sistema.

Član 5.

Odredbe ovoga zakona ne primjenjuju se u slučaju suzbijanja i sprečavanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi ili imovinu, odnosno spasavanja ljudi i imovine, i to samo za vrijeme trajanja navedenih okolnosti.

Član 6.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) alohtona vrstaje vrsta koja je u ekosisteme naših područja dospjela namjernim ili nenamjernim unošenjem,

b) autohtona vrstaje vrsta koja je prirodno rasprostranjena u ekosistemima naših područja,

v) biološka raznovrsnost (biodiverzitet) je sveukupnost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekoloških sistema, a uključuje raznovrsnost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekoloških sistema,

g) genetička raznovrsnost je ukupan broj i ukupna raznovrsnost gena, odnosno genetičkih informacija sadržanih u svim pojedinačnim vrstama biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama,

d) genetički materijal je svaki materijal biljnog, životinjskog, mikropskog ili drugog porijekla koji sadrži funkcionalne jedinice nasljeđivanja,

đ) geološka raznovrsnost (geodiverzitet) je skup svojstava koji se odnose na geološku sredinu i određeno geološko tijelo,

e) geonasljeđesu geološke, geomorfološke, hidrološke, pedološke i posebno antropološke vrijednosti,

ž) divlja vrstaje vrsta iz prirode koja nije bila pod uticajem čovjeka i nema posljedica nastalih ukrštanjem, selekcijom ili uzgojnim aktivnostima,

z) ekološka mrežaje skup funkcionalno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja biogeografskom zastupljenošću i reprezentativnošću značajno doprinose očuvanju biološke raznovrsnosti, uključujući i ekološki značajna područja za Evropsku ekološku mrežu Natura 2000,

i) ekološki značajna područja za Evropsku ekološku mrežu Natura 2000 čine posebna područja za očuvanje staništa i vrsta i područja posebne zaštite za očuvanje staništa određenih vrsta ptica, u skladu sa propisima Evropske unije o zaštiti staništa i zaštiti ptica,

j) ekološki koridor je odgovarajući ekološki prostor za migracije vrsta,

k) ekosistem (biogeocenoza) je strukturno, funkcionalno i dinamički složen i jedinstven ekološki sistem u kome se međusobno prožimaju uticaji biotopa i biocenoze (abiogena i biogena),

l) endemične vrste su vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog specifične prirode njihovog staništa ili zbog potencijalne opasnosti od njihovog iskorišćavanja u njihovom staništu ili zbog potencijalne opasnosti iskorišćavanja njihovog položaja kao zaštićene vrste,

lj) eks situ očuvanje je aktivna mjera zaštite vrsta, koja obuhvata aktivnosti na očuvanju, gajenju i razmnožavanju vrsta na mjestima van njihovih prirodnih staništa,

m) zaštitna zona je prostor oko granica zaštićenog područja, ekološki značajnog područja ili ekološkog koridora koji može biti određen prilikom ustanovljavanja tih područja, radi sprečavanja, odnosno ublažavanja vanjskih uticaja,

n) invazivna vrsta je vrsta koja unošenjem i/ili širenjem ugrožava druge vrste i ukupnu biološku raznovrsnost,

nj) introdukcija je namjerno ili nenamjerno unošenje vrste na teritoriju i u ekosisteme u kojima do tada nije živjela,

o) in situ očuvanje je aktivna mjera zaštite koja obuhvata zaštitu populacija vrste na prirodnom staništu, očuvanje prirodnih ekosistema, očuvanje i oporavak populacija na njihovim prirodnim staništima, kao i očuvanje pojava geodiverziteta na mjestu nastanka ili nalazišta stijena, ruda, minerala, kristala i fosila,

p) iščezla vrsta u prirodi je ona vrsta koje više nema u prirodi ali se jedinke mogu naći u zoološkim vrtovima, botaničkim baštama i drugim mjestima, a koje se mogu eks situ metodama uzgajati za potrebe reintrodukcije,

r) korisnik zaštićenog područja je pravno lice, preduzetnik, fizičko lice ili drugi subjekat koji u zaštićenom prirodnom području obavlja poslove, djelatnosti, odnosno koristi prirodno dobro i/ili njegove resurse, pogodnosti i odlike,

s) kompenzacijski uslovi su mjere koje se određuju radi osiguranja opšte povezanosti ekološke mreže,

t) krajnje ugrožena vrsta je vrsta suočena sa najvišom vjerovatnoćom iščezavanja u prirodi u neposrednoj budućnosti, što se utvrđuje u skladu sa međunarodno prihvaćenim kriterijumima,

ć) minerali su samorodni homogeni hemijski elementi ili jedinjenja u vidu kristalizovane ili amorfne materije, određene strukture, oblika i sastava, koji nisu mineralne sirovine,

u) oblikovana priroda je dio prirode koju je čovjek izmijenio u cilju vaspitanja, edukovanja, promjene pejzažnih elemenata i drugo, u cilju očuvanja pejzažne raznovrsnosti,

f) održivo korišćenje prirodnih dobara je korišćenje komponenata biodiverziteta ili geodiverziteta na način i u obimu koji ne vodi ka dugoročnom smanjenju biodiverziteta, odnosno geodiverziteta, održavajući njihov potencijal radi zadovoljenja potreba i težnji sadašnjih i budućih generacija,

h) očuvanje je niz mjera potrebnih za održavanje ili obnovu prirodnih staništa i populacija vrsta divlje faune i flore u povoljnom stanju,

c) osjetljive su one vrste za koje se vjeruje da će prijeći u kategoriju ugroženih vrsta u skoroj budućnosti ako uzročni faktori nastave s djelovanjem,

č) pejzaž je konkretna teritorija, jednorodna po postanku i istoriji razvoja, sa jedinstvenom geološkom osnovom, jednotipnim reljefom, klimom, jednoobraznom kombinacijom tla i slično,

dž) povoljno stanje divlje vrste je stanje koje u budućnosti osigurava opstanak te vrste, genetsku stabilnost populacija i razmjenu gena među populacijama,

š) prirodate sve što postoji, cijeli svijet u raznolikosti njegovih formi,

aa) prioritetni stanišni tipovi su prirodni stanišni tipovi kojima prijete nestanak,

ab) prirodna staništa su kopnena ili vodena područja određena geografskim, abiotičkim i biotičkim svojstvima, bilo prirodna bilo antropogena,

av) reintrodukcija je metod zaštite i očuvanja biološke raznovrsnosti vještačkim vraćanjem vrste na nekadašnja staništa sa kojih je iščezla ili na staništa na kojima je brojnost njene populacije drastično smanjena,

ag) rijetke vrste su vrste sa malobrojnim populacijama, koje trenutno nisu ugrožene, ali bi mogle biti (vrste smještene unutar ograničenih geografskih područja ili koje su rijetke na većem području),

ad) speleološki objekti su jame, pećine, ponori, estavele i dr. koje spadaju u podzemne karstne oblike i najčešće nastaju rastvaranjem krečnjaka (disolucija),

ađ) stanište vrste su ona staništa u kojima populacije konkretne vrste imaju uslove za opstanak na duži period, odnosno prostor u kome konkretna vrsta realizuje bilo koju fazu svog životnog ciklusa,

ae) ugrožene vrste su vrste čija je ugroženost takva da se suočava sa vrlo velikom vjerovatnoćom da će iščeznuti u prirodi i

až) fosilisu ostaci, sačuvani u cjelini ili dijelovima, biljnih i životinjskih organizama koji su živeli u prošlosti, uključujući i tragove izumrlih organizama, a služe kao materijalni dokazi na osnovu kojih se pouzdano rekonstruiše geološka prošlost.

II PLANIRANJE I ORGANIZACIJA ZAŠTITE PRIRODE

1. Strategija zaštite prirode Republike Srpske i izvještaj o stanju prirode

Član 7.

(1) Strategija zaštite prirode Republike Srpske (u daljem tekstu: Strategija) je osnovni dokument kojim se određuju dugoročni ciljevi i smjernice očuvanja prirode i prirodnih vrijednosti, kao i način njihovog sprovođenja u skladu sa ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem Republike.

(2) Strategija, pored opštih strateških ciljeva, sadrži i:

a) smjernice za očuvanje biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti, za očuvanje zaštićenih prirodnih dobara, ekološki značajnih područja, ekoloških koridora i ekološke mreže,

b) smjernice za istraživanje i praćenje stanja u prirodi,

v) smjernice za uključivanje zaštite prirode u druge sektore,

g) smjernice za zakonodavni i institucionalni okvir,

d) smjernice za vaspitanje i obrazovanje u cilju očuvanja biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti,

đ) smjernice za uključivanje lokalnog stanovništva u proces zaštite i unapređivanja zaštićenih područja,

e) smjernice za obavještanje javnosti i učešće javnosti u odlučivanju o zaštiti prirode,

ž) akcione planove za sprovođenje smjernica, s utvrđivanjem prioriteta i mogućih izvora finansiranja i

z) način ispunjavanja međunarodnih obaveza u zaštiti prirode.

(3) Smjernice utvrđene Strategijom primjenjuju se u izradi dokumenata prostornog uređenja i planova upravljanja prirodnim resursima.

Član 8.

(1) Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srpske (u daljem tekstu: Narodna skupština) na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), na period od deset godina.

(2) Prije upućivanja na usvajanje nadležnim organima iz stava 1. ovog člana, vrši se stručno razmatranje i definisanje prijedloga Strategije od svih resorno nadležnih i zainteresovanih republičkih organa uprave, uz saradnju sa Republičkim zavodom za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa (u daljem tekstu: Zavod) i drugim stručnim i naučnim institucijama.

(3) Aktivnosti iz stava 2. ovog člana organizuje i koordinira ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(4) Vlada donosi Plan implementacije Strategije zaštite prirode.

Član 9.

(1) Skupština jedinice lokalne samouprave donosi lokalni plan zaštite prirode kojim definiše ciljeve zaštite prirode na svom području, u skladu sa Strategijom.

(2) Plan zaštite prirode iz stava 1. ovog člana donosi se na period od deset godina.

Član 10.

(1) Za potrebe ostvarivanja ciljeva Strategije, te zbog cjelovitog uvida u stanje zaštite prirode, izrađuje se Izvještaj o stanju prirode u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Izvještaj), koji je sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine i podnosi se jedanput u dvije godine Narodnoj skupštini, u skladu sa propisom o zaštiti životne sredine.

(2) Izvještaj sadrži:

a) podatke o stanju geološke, biološke i pejzažne raznovrsnosti, zaštićenih prirodnih dobara, ekološki značajnih područja, ekoloških koridora i ekološke mreže sa analizom stepena ugroženosti, faktorima ugrožavanja i problemima u zaštiti i unapređivanju,

b) podatke o uticajima korišćenja prirodnih dobara na geološku, biološku i pejzažnu raznovrsnost na zaštićena prirodna dobra i ekološku mrežu,

v) podatke o uticajima pojedinih projekata i aktivnosti na prirodu i njene vrijednosti,

g) ocjenu sprovedenih mjera u očuvanju prirode, njenih vrijednosti i pejzažne raznovrsnosti,

d) analizu sprovođenja Strategije i drugih dokumenata značajnih za zaštitu prirode,

đ) podatke o sprovedenim stručnim poslovima koje obavlja Zavod,

e) podatke o korišćenju finansijskih sredstava za zaštitu prirode i

ž) procjenu potrebe izrade novih ili izmjene i dopune postojećih dokumenata, kao i druge važne podatke za zaštitu i očuvanje prirode.

(3) Izvještaj priprema Ministarstvo u saradnji sa Zavodom i drugim stručnim i naučnim institucijama.

(4) Jedinice lokalne samouprave pripremaju izvještaje o stanju prirode na svom području, za period od dvije godine i izvještaje dostavljaju Ministarstvu.

2. Subjekti zaštite prirode i učešće javnosti

Član 11.

Zaštitu i očuvanje prirode, u okviru svojih ovlašćenja, obezbjeđuju:

a) Vlada,

b) Ministarstvo,

v) Zavod,

g) jedinica lokalne samouprave,

d) upravljač zaštićenog područja,

đ) pravna i fizička lica koji u obavljanju privrednih i drugih djelatnosti koriste prirodne resurse i zaštićena prirodna dobra,

e) univerziteti, stručne i naučne organizacije i druge javne ustanove i

ž) građanin, grupe građana, njihova udruženja, profesionalne ili druge organizacije.

Član 12.

(1) Poslove u oblasti zaštite prirode iz nadležnosti organa Republike vrši Ministarstvo.

(1) Poslove u oblasti zaštite prirode iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave vrše organi jedinica lokalne samouprave i odjeljenje nadležno za zaštitu životne sredine jedinice lokalne samouprave.

Član 13.

Ministarstvo, organi jedinice lokalne samouprave i odjeljenja jedinice lokalne samouprave nadležna za zaštitu životne sredine su dužni, u skladu s ovim zakonom, Strategijom i dokumentima prostornog planiranja, da:

a) se brinu o očuvanju prirode, prirodnih vrijednosti i pejzažne raznovrsnosti na svome području,

b) proglašavaju zaštićena prirodna dobra iz svoje nadležnosti,

v) obezbjeđuju uslove za zaštitu i očuvanje zaštićenih prirodnih dobara iz svoje nadležnosti,

g) učestvuju u postupku proglašenja zaštićenih područja koje proglašava Narodna skupština ili Vlada ili skupština jedinice lokalne samouprave,

d) učestvuju u izradi plana upravljanja iz svoje nadležnosti,

đ) obavještavaju javnost o stanju prirode i prirodnih vrijednosti na svom području i o preduzimanju mjera zaštite i očuvanja,

e) pružaju potrebnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na zaštiti prirode na njihovom području i

ž) obavljaju i druge poslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 14.

(1) Stručne poslove zaštite prirode i prirodnih dobara obavlja Zavod, a to su:

a) prikupljanje i obrada podataka o prirodi i prirodnim vrijednostima,

b) praćenje stanja i ocjenu očuvanosti prirode i stepena ugroženosti objekata geonasljeđa, divljih vrsta i njihovih staništa, stanišnih tipova, ekosistema, ekološki značajnih područja, zaštićenih područja, ekoloških koridora, ekološke mreže i pejzaža,

v) izradu studija zaštite, kojima se utvrđuju vrijednosti područja predloženih za zaštitu i način upravljanja tim područjima,

g) predlaže donošenje akta o prestanku važenja Akta o zaštiti,

d) izradu prijedloga za prethodnu zaštitu područja,

đ) davanje uslova za radove na zaštićenim prirodnim dobrima, izdavanje stručnih mišljenja u skladu sa ovim zakonom,

e) vršenje stručnog nadzora na zaštićenim prirodnim dobrima sa prijedlogom mjera,

ž) pružanje stručne pomoći upravljačima zaštićenih prirodnih dobara, jedinicama lokalne samouprave, udruženjima građana, grupama građana i pojedincima na zaštiti prirode, pejzaža i prirodnih dobara,

z) utvrđivanje uslova i mjera zaštite prirode i prirodnih vrijednosti u postupku izrade i sprovođenja prostornih i urbanističkih planova, projektne dokumentacije, osnova (šumskih, lovnih, ribolovnih, vodoprivrednih i drugih), programa i strategija u svim djelatnostima koje utiču na prirodu,

i) obavljanje stručnih poslova u postupku izrade ocjene prihvatljivosti radova i aktivnosti u prirodi, pripremanja i sprovođenja projekata i programa na zaštićenom području,

j) predlaganje obima i sadržaja studija izvodljivosti i procjene uticaja na životnu sredinu u postupku reintrodukcije i naseljavanja divljih vrsta u slobodnu prirodu,

k) vođenje evidencije o načinu i obimu korišćenja, kao i faktorima ugrožavanja zaštićenih i strogo zaštićenih divljih vrsta radi utvrđivanja i praćenja stanja njihovih populacija iz člana 72. ovog zakona,

l) učestvovanje u postupku javnog uvida radi proglašavanja zaštićenih prirodnih dobara iz člana 15. ovog zakona,

lj) organizovanje i sprovođenje vaspitno-obrazovnih i promotivnih aktivnosti u zaštiti prirode,

m) učešće u sprovođenju ratifikovanih međunarodnih ugovora o zaštiti prirode,

n) vođenje registra zaštićenih prirodnih dobara i drugih podataka od značaja za zaštitu prirode iz člana 74. ovog zakona,

nj) inventarizaciju pojedinačnih elemenata geološke, biološke i pejzažne raznovrsnosti sa statističkim analizama i izvještajima o njihovom stanju,

o) dostavljanje podataka u skladu sa članom 94. ovog zakona,

p) izrađuju valorizacione osnove prirodnog nasljeđa na području jedinice lokalne samouprave i

r) obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

(2) Stručne poslove iz stava 1. ovog člana, po potrebi, obavljaju i druge stručne i naučne organizacije u skladu sa ovim zakonom.

Član 15.

(1) Ministarstvo, jedinica lokalne samouprave i javne ustanove koje upravljaju zaštićenim prirodnim vrijednostima dužni su da osiguraju javnost podataka u vezi sa stanjem i zaštitom prirode.

(2) U slučaju neposredne prijetnje prirodi i zdravlju ljudi ili ugrožavanja i oštećenja prirode, javnost se obavještava o preduzimanju potrebnih mjera i radnji radi sprečavanja ili ublažavanja štete koja bi mogla proisteći iz te opasnosti.

(3) Tokom izrade akata o zaštiti prirodnih vrijednosti, plana upravljanja, kao i drugih akata koji se donose u skladu sa ovim zakonom, osigurava se učešće javnosti, putem javnog uvida.

(4) Postupak javnog uvida, koji traje 30 dana, sprovodi Ministarstvo, odnosno jedinice lokalne samouprave.

(5) Ministarstvo, odnosno jedinice lokalne samouprave su dužne da razmotre podnesene primjedbe i izvrši ocjenu njihove opravdanosti.

(6) Obavještenje o javnom uvidu objavljuje se u jednom od javnih glasila Republike sa podacima o mjestu gdje se mogu pregledati kartografska i druga dokumenta.

III OPŠTE MJERE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Član 16.

Zaštita prirode sprovodi se:

a) utvrđivanjem i procjenom stanja, pojava i procesa u prirodi,

b) uspostavljanjem i utvrđivanjem zaštićenih prirodnih dobara i sistema praćenja njihove zaštite,

v) sprovođenjem mjera zaštite prirode,

g) utvrđivanjem uslova i mjera zaštite prirode i zaštićenih prirodnih dobara u prostornim i urbanističkim planovima, projektnoj dokumentaciji, osnovama i programima upravljanja prirodnim resursima u rudarstvu, energetici, saobraćaju, vodoprivredi, poljoprivredi, šumarstvu, lovstvu, ribarstvu, turizmu i drugim djelatnostima od uticaja na prirodu,

d) održivim korišćenjem prirodnih resursa i zaštićenih prirodnih dobara i kontrolom njihovog korišćenja,

đ) izradom izvještaja o stanju prirode, donošenjem i sprovođenjem strategija, programa, akcionih i sanacionih planova i plana upravljanja,

e) ublažavanjem štetnih posljedica koje su nastale aktivnostima u prirodi, korišćenjem prirodnih resursa ili prirodnim katastrofama,

ž) povezivanjem i usklađivanjem sistema zaštite prirode Republike sa međunarodnim sistemom zaštite prirode,

z) podsticanjem naučnog i stručnog rada u oblasti zaštite prirode,

i) obavještanjem javnosti o stanju prirode i učestvovanjem javnosti u odlučivanju o zaštiti prirode,

j) podsticanjem i promocijom zaštite prirode, razvijanjem svijesti o potrebi zaštite prirode u procesu vaspitanja i obrazovanja i

k) uključivanjem lokalnih zajednica u praćenje stanja, zaštitu i unapređivanje prirode.

Član 17.

- (1) Planiranje, uređenje i korišćenje prostora, prirodnih resursa, zaštićenih područja i ekološke mreže sprovodi se na osnovu prostornih i urbanističkih planova, planske i projektne dokumentacije, osnova i programa upravljanja i korišćenja prirodnih resursa i dobara u rudarstvu, energetici, saobraćaju, vodoprivredi, poljoprivredi, šumarstvu, lovstvu, ribarstvu, turizmu i drugim djelatnostima od uticaja na prirodu, u skladu sa mjerama i uslovima zaštite prirode.
- (2) Korišćenje prostora, prirodnih resursa i zaštićenih područja dozvoljeno je na način predviđen ovim zakonom i drugim zakonima.
- (3) Nosilac projekta, odnosno pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje koristi prirodne resurse, obavlja građevinske i druge radove, aktivnosti i intervencije u prirodi dužno je da postupa u skladu sa mjerama i uslovima zaštite prirode utvrđenim u planovima, osnovama i programima i u skladu sa projektno-tehničkom dokumentacijom, na način da se izbjegnu ili na najmanju mjeru svede ugrožavanje i oštećenje prirode.
- (4) Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice iz stava 3. ovog člana nakon prestanka radova i aktivnosti dužno je da izvrši sanaciju, odnosno rekultivaciju u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 18.

(1) U postupku izrade planova, osnova, programa, projekata, radova i aktivnosti iz člana 17. ovog zakona pribavlja se stručno mišljenje kojim se utvrđuju uslovi zaštite prirode koje donosi Zavod.

(2) Stručno mišljenje iz stava 1. ovog člana sadrži:

a) podatke o prirodnim vrijednostima, posebno biljnog i životinjskog svijeta, objekata geonasljeđa i pejzaža u granicama prostornog obuhvata dokumenta iz stava 1. ovog člana i prostornom okruženju,

b) podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, uključujući prirodna dobra planirana za zaštitu i u postupku zaštite,

v) podatke o ekološki značajnim područjima i tipovima staništa,

g) podatke o ustanovljenim režimima i mjerama zaštite i korišćenja prirodnih vrijednosti i dobara i ekološki značajnih područja,

d) procjenu da li se planirani radovi i aktivnosti mogu realizovati sa stanovišta ciljeva zaštite prirode i donesenih propisa i dokumenata,

đ) uslove, odnosno zabrane i ograničenja pod kojima se planirani radovi i aktivnosti mogu realizovati,

e) biološke, tehničke i tehnološke mjere zaštite prirode koje treba da se primijene i

ž) pravni i stručni osnov za utvrđene uslove i mjere.

(3) Uz zahtjev za izdavanje stručnog mišljenja iz stava 1. ovog člana prilažu se:

a) podaci o vrsti i nosiocu izrade dokumenta iz stava 1. ovog člana i investitoru,

b) podaci o lokaciji i prostornom obuhvatu sa odgovarajućim kartografskim i grafičkim prilogima, a za projekte i sa kopijom katastarskog plana i

v) kratak opis ciljeva zbog kojih se dokument izrađuje, namjeravanih aktivnosti na njegovoj realizaciji i glavnih očekivanih rezultata, a za projekat idejno rešenje.

(4) Ukoliko podnosilac zahtjeva u roku od dvije godine od dana dostavljanja stručnog mišljenja ne otpočne radove i aktivnosti za koje je stručno mišljenje izdato, dužan je da pribavi novo mišljenje.

(5) Dokumente iz stava 1. ovog člana donosi nadležan organ, po prethodno pribavljenom stručnom mišljenju iz stava 2. ovog člana.

Član 19.

(1) Ukoliko se u postupku izdavanja uslova zaštite prirode iz člana 18. ovog zakona utvrdi da postoji vjerovatnoća da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološki značajnog područja, Ministarstvo, odnosno odjeljenje jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove zaštite životne sredine, sprovodi ocjenu prihvatljivosti.

(2) Za planove, osnove i programe za koje se, u skladu sa propisom kojim se reguliše zaštita životne sredine, sprovodi postupak strateške procjene i procjene uticaja, ocjena prihvatljivosti sprovodi se u okviru tih postupaka.

(3) U slučaju kada se na osnovu ocjene prihvatljivosti utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološki značajnog područja, nadležni organ će odbiti davanje saglasnosti.

(4) U slučaju kada se na osnovu ocjene prihvatljivosti utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnost mogu imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološki značajnog područja, nadležni organ će dati saglasnost, samo pod sljedećim uslovima:

a) ukoliko ne postoji drugo alternativno rješenje,

b) u odnosu na ekološki značajna područja u kojima se nalazi jedan prioritetni tip staništa ili prioritetna vrsta, samo ukoliko postoje imperativni razlozi preovladavajućeg javnog interesa, koji se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i javne sigurnosti, na korisne efekte od primarne važnosti za životnu sredinu i ukoliko postoje drugi preovladavajući razlozi od javnog interesa, a u odnosu na sva ostala ekološki važna područja samo ukoliko postoje drugi imperativni razlozi od javnog interesa, uključujući interese socijalne ili ekonomske prirode, koji pretežu u odnosu na interes očuvanja ovih područja i

v) ukoliko je moguće preduzeti kompenzacijske mjere iz člana 21. ovog zakona, neophodne za očuvanje sveukupne koherentnosti ekološke mreže.

(5) Vlada donosi uredbu kojom propisuje postupak, sadržinu, rokove, način sprovođenja ocjene prihvatljivosti u odnosu na ciljeve očuvanja ekološki značajnog područja, kao i način obavještanja javnosti, utvrđivanja preovladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih mjera.

Član 20.

(1) Ako način ili obim korišćenja prirodnih resursa neposredno ugrožava opstanak neke vrste, njenog staništa ili prirodnog ekosistema, ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) naredbom može ograničiti i privremeno ili trajno obustaviti takvo korišćenje po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, ministarstva nadležnog za poslove rudarstva i energetike i Zavoda.

(2) Vlasnik ili korisnik prirodnih resursa koji ne postupi po naredbi iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu nastalu na vrsti, staništu ili prirodnom ekosistemu, koja je nastala nakon donošenja naredbe.

Član 21.

(1) Radi ublažavanja štetnih posljedica na prirodu, koje mogu nastati ili su nastale realizacijom planova, osnova, programa, projekata, radova ili aktivnosti na zaštićenom prirodnom dobru ili području ekološke mreže, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice, odnosno nosilac projekta, dužno je da sprovede kompenzacijske mjere u skladu sa rješenjem koje donosi Ministarstvo na prijedlog Zavoda.

(2) Kompenzacijske mjere određuju se u zavisnosti od predviđenih ili prouzrokovanih oštećenja prirode:

a) uspostavljanjem novog lokaliteta koje ima iste ili slične osobine kao oštećeni lokalitet,

b) uspostavljanjem drugog lokaliteta značajnog za očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti, odnosno za zaštitu prirodnog dobra i

v) novčanom naknadom u vrijednosti prouzrokovanog oštećenja lokaliteta u slučaju da nije moguće sprovesti kompenzacijske mjere ili mjere sanacije.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim se utvrđuju kompenzacijske mjere iz stava 1. ovog člana.

Član 22.

(1) Ako su projekti ili aktivnosti u prirodi izvedene bez utvrđenih uslova zaštite prirode ili suprotno datim uslovima zaštite prirode, usljed čega su nastala oštećenja prirode i zaštićenih prirodnih dobara, nosilac projekta ili aktivnosti, odnosno korisnik prirodnih resursa, dužan je da bez odgađanja i o svom trošku otkloni štetne posljedice svog djelovanja, po načelima objektivne odgovornosti.

(2) Ukoliko nosilac aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne otkloni štetne posljedice svog djelovanja, odnosno ukoliko šteta nanosena prirodi i zaštićenim prirodnim dobrima ne može da se sanira odgovarajućim mjerama, nosilac aktivnosti koji je prouzrokovao štetu odgovoran je za nastalu štetu u visini vrijednosti uništenog dobra.

IV OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI

Član 23.

Očuvanje biološke raznovrsnosti ostvaruje se sprovođenjem mjera zaštite i unapređivanja vrsta, njihovih populacija, prirodnih staništa i ekosistema.

1. Očuvanje staništa, ekološke mreže i ekološki značajnih područja

Član 24.

- (1) Očuvanje staništa vrši se sprovođenjem mjera i aktivnosti na zaštiti i očuvanju prirode, održivom korišćenju prirodnih resursa i zaštićenih prirodnih dobara i očuvanjem ekološki značajnih područja.
- (2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju kriterijumi za izdvajanje ugroženih, rijetkih i osjetljivih staništa i tipova staništa od posebnog značaja za očuvanje i mjere zaštite za njihovo očuvanje po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda.
- (3) Karta staništa se objavljuje na internet stranici Ministarstva i Zavoda.
- (4) Prikupljanje podataka o staništima i stalno ažuriranje obezbjeđuje Ministarstvo u saradnji sa Zavodom i drugim stručnim i naučnim institucijama, u skladu sa propisom iz člana 94. stav 2. ovog zakona.

Član 25.

- (1) Ekološku mrežu čine:
 - a) ekološki značajna područja,
 - b) ekološki koridori i
 - v) zaštitna zona.
- (2) Zavod, u saradnji sa drugim stručnim i naučnim institucijama, priprema dokumentaciju za uspostavljanje ekološke mreže na teritoriji Republike, u skladu sa kriterijumima utvrđenim zakonom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (3) Vlada donosi uredbu kojom utvrđuje ekološku mrežu, kao i način njenog upravljanja i finansiranja, kojom će biti identifikovana ekološki značajna područja Evropske unije, koja će postati dio Evropske ekološke mreže Natura 2000.

Član 26.

- (1) Očuvanje ekološke mreže obezbjeđuje se sprovođenjem propisanih mjera zaštite radi očuvanja biološke i pejzažne raznovrsnosti, održivog korišćenja i obnavljanja prirodnih resursa i dobara i unapređivanja zaštićenih područja, tipova staništa i staništa divljih vrsta u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (2) Mjere zaštite ekološke mreže odnose se na pravna i fizička lica koja koriste prirodne vrijednosti i obavljaju aktivnosti i radove u skladu sa zakonom.
- (3) Na području ekološke mreže primjenjuju se mjere, metode i tehničko-tehnološka rješenja sa ciljem očuvanja ekološki značajnih područja i unapređivanja narušenog stanja dijelova ekološke mreže.
- (4) Praćenje stanja ekološke mreže obavlja Zavod i druge stručne i naučne institucije po ovlašćenju Ministarstva.
- (5) Nisu dozvoljeni radovi, aktivnosti i djelatnosti koje mogu dovesti do ugrožavanja i narušavanja funkcija ekološke mreže i do narušavanja ili trajnog oštećenja svojstava i vrijednosti pojedinih dijelova ekološke mreže.
- (6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, Ministarstvo može dozvoliti radove, aktivnosti i djelatnosti u skladu sa članom 19. ovog zakona.

Član 27.

- (1) Područjem ekološke mreže koje je istovremeno i zaštićeno područje upravlja upravljač tog zaštićenog područja.
- (2) Za područje ekološke mreže iz stava 1. ovog člana donosi se plan upravljanja ili propisuje skup mjera za očuvanje, obnavljanje i unapređivanje stanja ovih područja.
- (3) Plan upravljanja iz stava 2. ovog člana donosi pravno lice kome je povjereno upravljanje dijelom ekološke mreže.
- (4) Detaljniji način upravljanja ekološkom mrežom utvrdiće se aktom iz člana 25. stav 3. ovog zakona.

Član 28.

(1) Ekološki značajna područja su:

a) područja tipova staništa koja su biološki izuzetno raznovrsna ili dobro očuvana, gdje su staništa ugroženih ili endemičnih bioloških vrsta i drugih ekoloških sistema koji su međunarodno značajni prema međunarodnim kriterijumima ili koja drugačije doprinose očuvanju biološke raznovrsnosti,

b) područja tipova staništa, koja značajno doprinose očuvanju prirodne ravnoteže jer čine dijelove ekološke mreže,

v) područja ugroženih i rijetkih tipova staništa,

g) očuvane šumske cjeline,

d) staništa vrsta zaštićenih na osnovu međunarodnih ugovora,

đ) selidbeni putevi životinja,

e) ekološki koridori i

ž) područja koja bitno doprinose genetskoj povezanosti populacija bioloških vrsta.

(2) Očuvanje ekološki značajnih područja osigurava se sprovođenjem propisanih mjera i uslova zaštite prirode u cilju očuvanja biološke i pejzažne raznovrsnosti i zaštite prirodnih vrijednosti u skladu sa odredbama ovog zakona.

(3) Nisu dopušteni zahvati i radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području.

2. Očuvanje divljih vrsta i njihovih staništa i migratornih vrsta

Član 29.

(1) Očuvanje divljih vrsta se ostvaruje sprovođenjem mjera i aktivnosti na očuvanju samih vrsta, njihovih populacija i staništa, ekosistema i koridora koji ih povezuju.

(2) Pod očuvanjem divljih vrsta podrazumijeva se sprečavanje svih radnji koje utiču na narušavanje povoljnog stanja populacija divljih vrsta, uništavanje ili oštećivanje njihovih staništa, legla, gnijezda ili narušavanje njihovog životnog ciklusa, odnosno povoljnog stanja.

(3) Povoljno stanje divljih vrsta obezbjeđuje se zaštitom njihovih staništa i zaštitnim mjerama za pojedine vrste u skladu sa ovim zakonom.

(4) Stanje divlje vrste smatra se povoljnim kada:

a) podaci o dinamici populacije određene vrste ukazuju na to da će se ona dugoročno održati kao vitalna komponenta svog prirodnog staništa i

b) postoji, a vjerojatno će i dalje postojati, dovoljno veliko stanište i prirodno područje rasprostranjenja u kojem će se populacije vrste dugoročno održati.

(5) Pri izvođenju radova i aktivnosti u prirodi i korišćenju prirodnih vrijednosti na staništima divljih vrsta, primjenjuju se mjere, metode i tehnička sredstva koja doprinose očuvanju povoljnog stanja vrsta, odnosno koji ne ugrožavaju divlje vrste i/ili narušavaju staništa njihovih populacija ili se ti radovi i aktivnosti mogu ograničiti u periodu koji se poklapa sa značajnim fazama njihovog životnog ciklusa.

(6) Očuvanje divljih vrsta i njihovih staništa iz stava 1. ovog člana sastavni je dio mjera i uslova zaštite prirode iz člana 18. ovog zakona.

Član 30.

(1) Javni putevi i druge vrste saobraćajnica, telekomunikacioni i elektroenergetski sistemi, hidrograđevinski i drugi objekti čijom se izgradnjom presijecaju uobičajeni koridori dnevno-noćnih i sezonskih migracija divljih životinja prouzrokuju fragmentaciju staništa ili na drugi način ometa njihov normalan životni ciklus, grade se na način kojim se umanjuju negativni efekti i primjenom posebnih konstrukcijskih i tehničko-tehnoloških rješenja na samim objektima i u njihovoj okolini, tokom izgradnje i u periodu eksploatacije.

(2) Ministar, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja i veza, ministarstva nadležnog za poslove industrije, energetike i rudarstva i ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, donosi pravilnik kojim se propisuju specijalna tehničko-tehnološka rješenja koja omogućavaju nesmetanu i sigurnu komunikaciju divljih životinja (ekološki mostovi, izgrađeni prolazi i prelazi, tuneli, propusne cijevi, jarkovi, sigurnosni i usmjeravajući objekti, riblje staze i liftovi i drugo), kao i mjere zaštite i način održavanja tehničko-tehnoloških rješenja.

(3) Za objekte iz stava 1. ovog člana organ uprave nadležan za građenje izdaje lokacijske uslove, uzimajući u obzir specijalna tehničko-tehnološka rješenja iz stava 2. ovog člana.

3. Očuvanje ptica

Član 31.

(1) Zaštita divljih ptica odnosi se na ptice, njihova jaja, gnijezda i staništa.

(2) U cilju očuvanja populacija svih vrsta divljih ptica preduzimaju se sve neophodne mjere, uzimajući u obzir ekološke, privredne i rekreativne zahtjeve.

(3) U cilju održavanja ili ponovne uspostave dovoljne raznovrsnosti i veličine staništa za sve vrste ptica preduzimaju se sljedeće mjere:

a) stvaranje zaštićenih područja,

b) održavanje i upravljanje u skladu sa ekološkim potrebama staništa unutar i izvan zaštićenih područja,

v) ponovno uspostavljanje uništenih staništa i

g) stvaranje biotopa.

Član 32.

(1) Vrste divljih ptica koje će biti predmet posebnih mjera očuvanja, koje se tiču njihovih staništa, da bi se osiguralo njihovo preživljavanje i razmnožavanje na njihovom području rasprostranjenosti su:

(a) vrste koje su u opasnosti od izumiranja,

b) vrste osjetljive na određene promjene u njihovim staništima,

v) vrste koje se smatraju rijetkim zbog male populacije ili ograničene lokalne rasprostranjenosti i

g) druge vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog posebne prirode njihovog staništa.

(2) Da bi se uspostavio opšti sistem zaštite svih vrsta divljih ptica, nije dozvoljeno:

a) namjerno ubijanje ili hvatanje na bilo koji način,

b) namjerno uništavanje ili oštećivanje njihovih gnijezda i jaja ili uklanjanje gnijezda,

v) odnošenje njihovih jaja u divljinu ili zadržavanje tih jaja, iako su prazna,

g) namjerno uznemiravanje tih ptica, naročito za vrijeme njihovog razmnožavanja i parenja, ukoliko bi to uznemiravanje bilo značajno i

d) držanje ptica koje pripadaju vrstama čiji su lov i hvatanje zabranjeni.

Član 33.

(1) Stubovi i tehničke komponente srednjenaponskih i visokonaponskih vodova izvode se u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 30. stav 2. ovog zakona i tako da se ptice i slijepi miševi zaštite od strujnog udara i mehaničkog ozljeđivanja.

(2) Lokacije strujnih generatora pokretanih vjetrom (vjetrenjače) utvrđuju se tako da se izbjegnu njihova važna staništa i putevi migracije.

(3) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na gornje vodove željeznica.

(4) Pri izgradnji visokih objekata (vjetrogeneratora, stubova, tornjeva, mostova i drugih objekata) u blizini ekološki značajnih područja neophodno je primjenjivati tehničko-tehnološke mjere koje se odnose na osvijetljavanje objekata da bi se izbjegli negativni uticaji ovakvih objekata.

Član 34.

U cilju definisanja područja očuvanja divljih vrsta ptica vrše se istraživanja i aktivnosti koje se odnose na:

(a) utvrđivanje liste vrsta ptica kojima prijeti opasnost od istrebljenja ili posebno ugrožene vrste, uzimajući u obzir njihovu geografsku rasprostranjenost,

b) popis i ekološki opis područja od posebnog značaja za migratorne vrste na njihovim migratornim putevima, kao i područja gdje prezimljavaju i gnijezde se,

v) popis podataka o nivoima populacija migratornih vrsta koje su prikazane kao prstenovane,

g) procjenu uticaja metoda uzimanja divljih ptica na nivoima populacije,

- d) izradu ili usavršavanje ekoloških metoda za prevenciju tipa štete izazvane pticama,
- đ) određivanje uloge određenih vrsta kao indikatora populacije i
- e) izučavanje nepovoljnih učinaka izazvanih hemijskim zagađenjem na nivoima populacija vrsta ptica.

4. Unošenje alohtonih vrsta i reintrodukcija divljih vrsta

Član 35.

- (1) Na području Republike nije dozvoljeno unošenje alohtonih divljih vrsta i njihovih hibrida u slobodnu prirodu.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, dozvoljava se unošenje alohtonih divljih vrsta i njihovih hibrida u slobodnu prirodu, uz dostavljanje naučnih i stručnih dokaza sa gledišta zaštite prirode i održivog upravljanja, odnosno ako se unošenjem ne ugrožava prirodno stanište autohtonih divljih vrsta.
- (3) Ministarstvo izdaje dozvolu iz stava 2. ovog člana na osnovu mišljenja ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i stručnog mišljenja Zavoda.
- (4) Ministarstvo izdaje dozvolu za unošenje alohtonih divljih vrsta u kontrolisanim uslovima, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Zavoda ili druge ovlašćene naučne i stručne organizacije da ne postoji opasnost po autohtone vrste, ukoliko dođe do slučajnog ili namjernog bijega primjeraka u slobodnu prirodu Republike.
- (5) Uzgajanje, unošenje i korišćenje organizama autohtonih i introdukovanih vrsta za potrebe biološke zaštite bilja vrši se u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu zdravlja bilja, na osnovu odobrenja koje izdaje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a po prethodno pribavljenoj ocjeni prihvatljivosti, koju izdaje Ministarstvo.
- (6) Ocjena prihvatljivosti iz stava 5. ovog člana izrađuje se na osnovu stručnog mišljenja Zavoda i relevantnih naučnih i stručnih dokaza koji se odnose na zaštitu prirode.
- (7) Alohtone divlje vrste koje unošenjem i/ili širenjem ugrožavaju druge vrste i ukupnu biološku raznovrsnost na području Republike proglašava invazivnim Ministarstvo, na osnovu opšteprihvaćenih međunarodnih kriterijuma, naučnih saznanja i obaveza preuzetih iz međunarodnih ugovora i međunarodnih dokumenata, na prijedlog Zavoda i drugih stručnih i naučnih institucija, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
- (8) Aktom iz stava 7. ovog člana propisuju se mjere kontrole i suzbijanja invazivnih vrsta.

Član 36.

- (1) Reintrodukcija divljih vrsta u slobodnu prirodu na području Republike može se vršiti na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana, neophodno je dostaviti program reintrodukcije koji izrađuje Zavod u saradnji sa stručnim i naučnim ustanovama i na osnovu sprovedenih istraživanja.

5. Očuvanje ekosistema, pejzaža i genetičke raznovrsnosti

Član 37.

- (1) Očuvanje ekosistema (šumskih, visokoplaninskih, kraških, livadskih, vodenih i vlažnih, osjetljivih, agroekosistema i drugih ekosistema) ostvaruje se očuvanjem njihovog prirodnog sastava, strukture, funkcije, cjelovitosti i ravnoteže putem sprovođenja odgovarajućih mjera i aktivnosti na njihovoj zaštiti, unapređivanju i održivom korišćenju.
- (2) Očuvanje biološke raznovrsnosti šumskih ekosistema obavlja se radi jačanja opštekorisnih funkcija šuma, u skladu sa ovim zakonom, drugim zakonima i podzakonskim aktima kojima se uređuje ova oblast.
- (3) U vlažnim i vodenim ekosistemima zabranjene su radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožava hidrološka pojava ili opstanak i očuvanje biološke raznovrsnosti.
- (4) Očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti staništa unutar agroekosistema sprovodi se prvenstveno očuvanjem i zaštitom rubnih staništa, živica, međa, pojedinačnih stabala, grupe stabala, bara i livadskih pojaseva, kao i drugih ekosistema sa očuvanom ili djelimično izmijenjenom drvenastom, žbunastom, livadskom ili močvarnom vegetacijom.
- (5) Karstni ekosistemi su staništa brojnih značajnih biljnih i životinjskih vrsta, koji zbog svoje specifičnosti i velike osjetljivosti zahtijevaju posebnu zaštitu u skladu sa posebnim propisima i ovim zakonom.

Član 38.

- (1) Pejzaži se prema svojim prirodnim i stvorenim obilježjima razvrstavaju u pejzažne tipove koji izražavaju raznovrsnost prirodne i kulturne baštine.
- (2) Zaštita pejzaža podrazumijeva planiranje i sprovođenje mjera kojima se sprečavaju neželjene promjene, narušavanje ili uništenje značajnih obilježja pejzaža, njihove raznovrsnosti, jedinstvenosti i estetskih vrijednosti i omogućavanje tradicionalnog načina korišćenja pejzaža.
- (3) U planiranju i uređenju prostora, kao i u planiranju i korišćenju prirodnih resursa mora se obezbijediti očuvanje značajnih i karakterističnih obilježja pejzaža.
- (4) Zaštita, upravljanje i planiranje pejzaža zasniva se na identifikaciji pejzaža i procjeni njihovih značajnih i karakterističnih obilježja.
- (5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju kriterijumi za identifikaciju pejzaža i način procjene njihovih značajnih i karakterističnih obilježja.

Član 39.

- (1) Uzimanje genetičkog materijala iz prirode radi korišćenja ne smije ugrožavati opstanak ekosistema ili populaciju divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva u njihovim staništima.
- (2) Na genetičkom materijalu koji je stvoren od genetičkog materijala divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva ne može se steći svojina.
- (3) Korišćenje, uslovi i način uzimanja genetičkog materijala, pristup genetičkim izvorima i banka gena regulisani su posebnim propisima.

V OČUVANJE GEOMORFOLOŠKE I GEOLOŠKE RAZNOVRNOSTI

Član 40.

- (1) Očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti, kao i cjelokupnog geonasljeđa pri planiranju, uređenju i korišćenju prostora ostvaruje se sprovođenjem uslova i mjera zaštite koje su sastavni dio planskih dokumenata.
- (2) Posebne mjere za zaštitu geološke raznovrsnosti ostvaruju se zaštitom objekata geonasljeđa koji imaju izuzetnu naučnu, obrazovnu, estetsku i kulturnu vrijednost, koje se ostvaruju u uslovima in situ i eks situ zaštite.
 1. Speleološki objekti

Član 41.

- (1) Speleološki objekti zbog svojih naučnih, estetskih, obrazovnih i kulturnih prirodnih vrijednosti uživaju posebnu zaštitu.
- (2) Speleološki objekti se upisuju u Inventar objekata geonasljeđa iz člana 45. ovog zakona.

Član 42.

U speleološkim objektima i njihovoj okolini zabranjeno je:

- a) zagađivati vodotoke i izvore, upuštati, unositi i ostavljati otrovne materije, čvrste otpatke i uginule životinje ili deponovati bilo koju vrstu otpada na mjestima i na takav način da mogu biti unijeti u speleološki objekat tekućom vodom ili slobodnim kretanjem,
- b) uništavati, oštećivati ili odnositi dijelove pećinskog nakita, pećinskih sedimenata, fosilnih ostataka i artefakata,
- v) uništavati ili odnositi primjerke faune i flore i narušavati njihove stanišne uslove i
- g) izvoditi građevinske radove koji mogu prouzrokovati značajne nepovoljne i trajne promjene geomorfoloških i hidroloških obilježja.

Član 43.

- (1) Otkriće speleološkog objekta ili njegovog dijela prijavljuje se Ministarstvu i Zavodu.
- (2) Ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda, donosi rješenje kojim utvrđuje mjere osiguranja, zaštite i upravljanja speleološkim objektom ili njegovim dijelom.
 2. Minerali i fosili

Član 44.

- (1) U slučaju pronalaska fosila i minerala koji bi mogli predstavljati prirodnu vrijednost nalazač je dužan da obavijesti Ministarstvo ili Zavod.
- (2) Ukoliko se procijeni da minerali i fosili predstavljaju prirodnu vrijednost koju je potrebno zaštititi, Ministarstvo povjerava Zavodu istraživanje i utvrđivanje smjernica za postupanje, sa mjerama zaštite od uništenja, oštećenja i krađe.

- (3) Zavod je dužan da dostavi Ministarstvu izvještaj o obavljenom istraživanju sa podacima o stanju nalazišta, mogućoj ugroženosti nalazišta i o potrebnim dodatnim istraživanjima i dodatnim mjerama zaštite.

Član 45.

- (1) Uspostavlja se Inventar objekata geonasljeđa Republike Srpske.
- (2) Inventar iz stava 1. ovog člana vodi Zavod.
- (3) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje način uspostavljanja Inventara objekata geonasljeđa Republike Srpske i smjernice za inventarizaciju, vrednovanje i razvrstavanje objekata geonasljeđa.

VI ZAŠTIĆENA PRIRODNA DOBRA

Član 46.

Zaštićena prirodna dobra su:

a) zaštićena područja:

- 1) strogi rezervat prirode - kategorija Ia (u daljem tekstu: strogi rezervat prirode),
 - 2) posebni rezervat prirode (područje divljine) - kategorija Ib (u daljem tekstu: posebni rezervat prirode),
 - 3) nacionalni park - kategorija II (u daljem tekstu: nacionalni park),
 - 4) spomenik prirode - kategorija III (u daljem tekstu: spomenik prirode),
 - 5) zaštićeno stanište (područje upravljanja staništem ili vrstom) - kategorija IV (u daljem tekstu: zaštićeno stanište),
 - 6) zaštićeni pejzaži - kategorija V:
 - zaštićeni prirodni pejzaži,
 - zaštićeni kulturni pejzaži,
 - park prirode,
 - 7) zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa - kategorija VI:
 - park šuma,
 - objekti oblikovane prirode (spomenik parkovske arhitekture), (u daljem tekstu: objekti oblikovane prirode),
- b) zaštićene vrste:
- 1) strogo zaštićena divlja vrsta,
 - 2) zaštićena divlja vrsta i
 - v) zaštićeni minerali i fosili.

1. Zaštićena područja

Član 47.

(1) Područja koja imaju izraženu geološku, biološku, ekosistemsku ili pejzažnu raznovrsnost i koja su značajna kao staništa vrsta ptica i drugih migratornih vrsta u skladu sa međunarodnim propisima mogu se proglasiti za zaštićena područja od opšteg interesa.

(2) Zaštićena područja mogu se prekogranično povezivati sa zaštićenim područjima susjednih država ili entiteta.

(3) Plan upravljanja i mjere zaštite zaštićenog područja koje je prekogranično povezano sa zaštićenim područjem susjedne države, sporazumno se utvrđuje s nadležnim organima te države odnosno entiteta, a uz saglasnost Ministarstva.

Član 48.

(1) Strogi rezervat prirode je područje neizmijenjenih prirodnih karakteristika sa reprezentativnim prirodnim ekosistemima, namijenjen isključivo za očuvanje izvorne prirode, genetičkih resursa, ekološke ravnoteže, praćenje prirodnih pojava i procesa, naučna istraživanja kojima se ne narušavaju prirodna obilježja, vrijednosti, pojave i procesi.

(2) U strogom rezervatu zabranjene su privredne i druge djelatnosti.

(3) U strogom rezervatu dopuštena je posjeta, obavljanje istraživanja i praćenja stanja prirode.

(4) Posebni rezervat prirode je područje sa neizmijenjenom ili neznatno izmijenjenom prirodom, od naročitog značaja zbog jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, a koje obuhvata stanište ugrožene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, bez naselja ili sa rijetkim naseljima u kojima čovjek živi usklađeno sa prirodom, namijenjeno očuvanju postojećih prirodnih odlika, genetičkih resursa, ekološke ravnoteže, praćenju prirodnih pojava i procesa, naučnim istraživanjima i obrazovanju, kontrolisanim posjetama i očuvanju tradicionalnog načina života.

(5) Posebni rezervat prirode može biti floristički, mikološki, šumske i druge vegetacije, zoološki (ornitološki, ihtiološki i drugi), geološki, paleontološki, hidrogeološki, hidrološki i drugi.

(6) U posebnom rezervatu prirode zabranjeno je vršiti radnje i aktivnosti i obavljati djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrom (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje, hvatanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških vrsta, melioracijski radovi, razni oblici privrednog i drugog korišćenja i slično).

(7) Posjećivanje strogog i posebnog rezervata prirode u cilju obrazovanja može se vršiti na osnovu dozvole koju izdaje upravljač zaštićenog područja (u daljem tekstu: upravljač).

(8) Mjere zaštite strogog i posebnog rezervata prirode detaljnije se određuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje.

(9) Praćenje prirodnih pojava i procesa i naučna istraživanja vrše se na osnovu stručnog mišljenja iz člana 93. ovog zakona.

Član 49.

(1) Nacionalni park je područje sa većim brojem raznovrsnih prirodnih ekosistema, istaknutih pejzažnih karakteristika i kulturnog nasljeđa u kome čovjek živi usklađeno sa prirodom, namijenjeno očuvanju postojećih prirodnih vrijednosti i resursa, ukupne pejzažne, geološke i biološke raznovrsnosti, kao i zadovoljenju naučnih, obrazovnih, duhovnih, estetskih, kulturnih,

turističkih, zdravstveno-rekreativnih potreba i ostalih aktivnosti u skladu sa načelima zaštite prirode i održivog razvoja.

- (2) U nacionalnom parku dozvoljene su radnje i djelatnosti kojima se ne ugrožava izvornost prirode, kao i obavljanje djelatnosti koje su u funkciji obrazovanja, zdravstveno-rekreativnih i turističkih potreba, nastavka tradicionalnog načina života lokalnih zajednica, a na način kojim se ne ugrožava opstanak vrsta, prirodnih ekosistema i pejzaža, u skladu sa ovim zakonom i planom upravljanja koji donosi upravljač.
- (3) Mjere zaštite nacionalnog parka i način njegovog korišćenja su propisani posebnim zakonom.

Član 50.

- (1) Spomenik prirode je manja, neizmijenjena ili djelimično izmijenjena, prirodna prostorna cjelina, objekat ili pojava, fizički jasno izražen, prepoznatljiv i jedinstven, reprezentativnih geomorfoloških, geoloških, hidrografskih, botaničkih i drugih obilježja, kao i ljudskim radom formirana botanička vrijednost od naučnog, estetskog, kulturnog ili obrazovnog značaja.
- (2) Spomenik prirode može biti: geološki (stratigrafski [istorijskogeološki], paleontološki, petrološki, sedimentološki, mineraloški, strukturnogeološki, hidrogeološki i drugi); geomorfološki; speleološki [pećina, jama i drugo]; hidrološki (cijeli ili dio vodotoka, slap, jezero, tresava i drugo); botanički (rijetki ili značajni primjerci biljnog svijeta, pojedinačno stablo ili skupina stabala, drvoredi, parkovi, arboretumi, botaničke bašte i drugo).
- (3) Na spomeniku prirode zabranjene su sve radnje i aktivnosti koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti.
- (4) Mjere zaštite spomenika prirode i način njegovog korišćenja detaljnije se određuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje.

Član 51.

- (1) Zaštićeno stanište je područje koje obuhvata jedan ili više tipova prirodnih staništa značajnih za očuvanje jedne ili više populacija divljih vrsta i njihovih zajednica.
- (2) Cilj zaštite staništa je:
 - a) zaštita ugroženih i rijetkih tipova staništa, ekosistema ili autohtonih divljih vrsta,
 - b) obezbjeđivanje povoljnog stanja populacija autohtone divlje vrste ili vrsta,
 - v) omogućavanje nesmetanog odvijanja neke od životnih faza autohtonih divljih vrsta (mriješćenje, parenje, gniježđenje, podizanje mladunaca, prezimljavanje i drugo),
 - g) zaštita krajnje ugroženih i ranjivih vrsta,
 - d) omogućavanje protoka gena između populacija vrste,
 - đ) obezbjeđivanje migratornih puteva i odmorišta,
 - e) omogućavanje naučnih istraživanja, upravljanja populacijama i obrazovanja.
- (3) Na zaštićenom staništu zabranjene su radnje i aktivnosti kojima se ugrožava ili oštećuje jedan ili više tipova staništa.
- (4) Aktom kojim se proglašava zaštićeno područje iz stava 1. ovog člana detaljnije se utvrđuje njegov značaj, namjena i mjere zaštite.

Član 52.

- (1) Zaštićeni pejzaži su područja prepoznatljivog izgleda sa značajnim prirodnim, biološko-ekološkim, estetskim i kulturno-istorijskim vrijednostima, koja su se tokom vremena razvijala kao rezultat interakcije prirode, prirodnih potencijala područja i tradicionalnog načina života lokalnog stanovništva.
- (2) Zaštićeni pejzaži su:
 - a) zaštićeni prirodni pejzaž,
 - b) zaštićeni kulturni pejzaž i
 - v) park prirode.
- (3) Zaštićeni prirodni pejzaž iz stava 2. tačka a) ovog člana je područje značajne biološko-ekološke i estetske vrijednosti, gdje tradicionalan način života lokalnog stanovništva nije bitnije narušio prirodu i prirodne ekosisteme.
- (4) Zaštićeni kulturni pejzaž iz stava 2. tačka b) ovog člana je područje značajne pejzažne, estetske i kulturno-istorijske vrijednosti, koje se tokom vremena razvijalo kao rezultat interakcije prirode, prirodnih potencijala područja i tradicionalnog načina života lokalnog stanovništva.
- (5) U zaštićenim pejzažima zabranjene su radnje i aktivnosti kojima se narušavaju primarne prirodne i stvorene vrijednosti i karakter pejzaža.
- (6) Mjere zaštite, način obavljanja privrednih i tradicionalnih djelatnosti i korišćenje prirodnih i stvorenih vrijednosti pejzaža izuzetnih karakteristika detaljnije se utvrđuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje.

Član 53.

- (1) Park prirode je područje dobro očuvanih prirodnih vrijednosti sa pretežno očuvanim prirodnim ekosistemima i živopisnim pejzažima, namijenjeno očuvanju ukupne geološke, biološke i pejzažne raznovrsnosti, kao i zadovoljenju naučnih, obrazovnih, duhovnih, estetskih, kulturnih, turističkih, zdravstveno-rekreativnih potreba i ostalih djelatnosti usklađenih sa tradicionalnim načinom života i načelima održivog razvoja.
- (2) U parku prirode dozvoljene su privredne i druge djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i vrijednosti.
- (3) Mjere zaštite, način obavljanja privrednih djelatnosti i korišćenje prirodnih vrijednosti u parku prirode detaljnije se utvrđuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje.

Član 54.

- (1) Zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa je područje namijenjeno očuvanju ekosistema i staništa, a uporedo s tim i pratećih kulturnih vrijednosti i tradicionalnih načina upravljanja prirodnim resursima.
- (2) Zaštićena područja sa održivim korišćenjem prirodnih resursa su:
 - a) park šuma i
 - b) objekti oblikovane prirode.

Član 55.

Park šuma je prirodna ili sađena šuma, veće pejzažne vrijednosti, namijenjena za odmor i rekreaciju, u kojoj su dopuštene samo one aktivnosti i radnje čija je svrha njeno održavanje ili uređenje.

Član 56.

- (1) Objekat oblikovane prirode je vještački oblikovan prostor (perivoj, botanički vrt, arboretum, gradski park, drvored, kao i drugi oblici vrtnog i parkovskog oblikovanja), odnosno pojedinačno stablo ili grupa stabala, koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-istorijsku, ekološku ili naučnu vrijednost.
- (2) Na objektu oblikovane prirode i prostoru u njegovoj neposrednoj blizini koji čini sastavni dio zaštićenog područja nisu dopušteni zahvati ni radnje kojima bi se mogle promijeniti ili narušiti vrijednosti zbog kojih je zaštićen.

Član 57.

(1) Na zaštićenom području se izdvajaju zone u kojima se sprovode sljedeći režimi zaštite:

- a) Ia stepena - stroga zaštita (u daljem tekstu: zaštita Ia stepena),
- b) Ib stepena - stroga zaštita uz mogućnost upravljanja populacijama (u daljem tekstu: zaštita Ib stepena),
- v) II stepena - aktivna zaštita (u daljem tekstu: zaštita II stepena) i
- g) III stepena - aktivna zaštita i mogućnost održivog korišćenja (u daljem tekstu: zaštita III stepena).

(2) Režim zaštite Ia stepena sprovodi se na dijelu zaštićenog područja sa izvornim, neizmijenjenim ili malo izmijenjenim ekosistemima izuzetnog naučnog i praktičnog značaja kojom se omogućava isključivo prirodna sukcesija.

(3) Režim zaštite Ia stepena isključuje sve oblike korišćenja prostora i aktivnosti, osim naučnih istraživanja, kontrolisane edukacije i interventnih aktivnosti u akcidentnim situacijama, koje se obavljaju uz stručno mišljenje Zavoda.

(4) Režim zaštite Ib stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa izvornim, neizmijenjenim ili malo izmijenjenim ekosistemima velikog naučnog i praktičnog značaja.

(5) Zaštita Ib stepena dozvoljava isključivo naučna istraživanja, kontrolisanu edukaciju i aktivnosti usmjerene ka očuvanju i unapređivanju postojećeg stanja ekosistema (kontrolisano pašarenje, košenje, izmuljivanje, regulisanje vodnog režima i drugo).

(6) Režim zaštite II stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa djelimično izmijenjenim ekosistemima velikog naučnog i praktičnog značaja.

(7) Zaštita II stepena dozvoljava upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređivanja prirodnog dobra bez posljedica po primarne vrijednosti njegovih prirodnih staništa, populacija i ekosistema, kao i kontrolisane tradicionalne djelatnosti koje tokom svog odvijanja nisu ugrozile primarne vrijednosti prostora.

(8) Režim zaštite III stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa djelimično izmijenjenim ili izmijenjenim ekosistemima od naučnog i praktičnog značaja.

(9) Zaštita III stepena dozvoljava selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređivanja prirodnog dobra, održivo

korišćenje, razvoj i unapređivanje seoskih domaćinstava, uređenje objekata kulturno-istorijskog naslijeđa i tradicionalnog graditeljstva, očuvanje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva, razvoj infrastrukture usklađene sa vrijednostima, potencijalima i kapacitetima zaštićenog prostora namijenjene razvoju ekološkog, ruralnog, zdravstvenog, sportsko-rekreativnog vida i ostalih vidova turizma u skladu sa principima održivog razvoja.

(10) Zone zaštite predlaže Zavod u Stručnoj osnovi - Studiji zaštite zaštićenog područja (u daljem tekstu: Studija).

(11) Ministarstvo može, na prijedlog Zavoda, odrediti zonu zaštite oko granica zaštićenog područja, ekološki značajnog područja ili ekološkog koridora koji može biti određen prilikom ustanovljavanja tih područja ili naknadno, radi sprečavanja, odnosno ublažavanja vanjskih uticaja.

2. Zaštićene vrste i zaštićeni minerali i fosili

Član 58.

(1) Divlje vrste koje su ugrožene ili mogu postati ugrožene, koje imaju poseban značaj iz genetičkog, ekološkog, ekosistemskog, naučnog, zdravstvenog, ekonomskog i drugog aspekta, štite se kao strogo zaštićene divlje vrste ili zaštićene divlje vrste.

(2) Strogo zaštićenom divljom vrstom može se proglasiti:

a) vrsta iščezla u Republici i vraćena programom reintrodukcije,

b) krajnje ugrožena divlja vrsta,

v) ugrožena divlja vrsta,

g) reliktna vrsta,

d) lokalni endemit,

đ) stenoendemit,

e) međunarodno značajna i zaštićena divlja vrsta i

ž) vrsta kojoj je iz drugih razloga potrebna stroga zaštita.

(3) Zaštićenom divljom vrstom može se proglasiti:

a) ranjiva divlja vrsta,

b) endemična vrsta,

v) indikatorska, ključna i kišobran vrsta,

g) reliktna vrsta,

d) međunarodno značajna i zaštićena divlja vrsta i

đ) vrsta koja nije ugrožena ali se zbog njenog izgleda može lako zamijeniti s ugroženom vrstom.

(4) Zaštita divljih vrsta koja nije uređena ovim zakonom reguliše se posebnim propisima.

Član 59.

Minerali i fosili koji imaju izuzetan naučni i obrazovni značaj ili su značajni zbog svoje rijetkosti, veličine i izgleda proglašavaju se zaštićenim.

VII POSTUPAK PROGLAŠAVANJA ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH DOBARA

1. Zaštićena područja

Član 60.

(1) Nacionalni park proglašava Narodna skupština zakonom.

(2) Vlada, na prijedlog Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnih ministarstava, aktom o proglašenju zaštićenog područja proglašava zaštićenim:

a) strogi rezervat prirode,

b) posebni rezervat prirode,

v) zaštićeno stanište i

g) zaštićene pejzaže.

(3) Skupština jedinice lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda i nadležnih ministarstava, aktom o proglašenju zaštićenog područja proglašava zaštićenim:

a) spomenik prirode i

b) zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa čija je cijela površina na području jedinice lokalne samouprave.

(4) Spomenik prirode i zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa čija je cijela površina na području dviju ili više jedinica lokalne samouprave sporazumno mogu proglasiti zaštićenim područjem skupštine jedinica lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda i nadležnih ministarstava.

(5) Izuzetno od st. 3. i 4. ovog člana, akt o proglašenju zaštićenog područja donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva, ako nadležni organi ne proglašavaju zaštićeno područje i ako se utvrdi da je zaštićeno područje od izuzetnog, odnosno republičkog značaja.

Član 61.

(1) Inicijativu za proglašenje zaštićenog područja može podnijeti Zavod, republički organi uprave i subjekti zaštite prirode iz člana 11. ovog zakona.

(2) Akt o proglašenju zaštićenog područja (u daljem tekstu: Akt o zaštiti) donosi se na osnovu Studije, kojom se utvrđuju vrijednosti područja koje se predlaže za zaštitu i način upravljanja područjem, a priprema je nadležni organ iz člana 60. ovog zakona.

(3) Ministarstvo i jedinice lokalne samouprave za izradu Studije angažuju Zavod, a po potrebi mogu angažovati stručnu pomoć domaćih ili međunarodnih eksperata i stručnih organizacija.

- (4) Organ nadležan za proglašavanje zaštićenih prirodnih dobara dužan je da obavijesti podnosioca inicijative za proglašenje zaštićenog područja o pokretanju postupka za određivanje zaštićenog područja, odnosno o toku izrade Studije.
- (5) U periodu od uručenja obavještenja iz stava 4. ovog člana do proglašenja područja zaštićenim, odnosno obustavljanja postupka proglašavanja, stanje prirodnog područja ne smije biti pogoršano.

Član 62.

(1) Studija sadrži:

- a) obrazloženje prijedloga za pokretanje postupka zaštite,
- b) detaljan opis obilježja i vrijednosti područja koje se zaštićuje,
- v) ocjenu stanja područja,
- g) prijedlog kategorije i režima zaštite (zona zaštite),
- d) kartografski prikaz u digitalnom ili analognom obliku sa ucrtanim granicama na osnovu uvida u javne evidencije o nepokretnostima,
- đ) koncept zaštite, unapređivanja i održivog razvoja područja,
- e) način upravljanja i
- ž) prava i obaveze subjekata u zaštićenom području.

(2) Izrađivaču studije moraju biti dostupne u analognom i digitalnom obliku šumske, vodoprivredne, lovne osnove, naučnoistraživački radovi, monografije i druga relevantna dokumenta potrebna za izradu Studije.

(3) Republički organ nadležan za geodetske i imovinsko-pravne poslove dužan je, na zahtjev Zavoda, dostaviti tražene podatke katastra nepokretnosti, bez naknade troškova u skladu sa propisom koji reguliše naknade za vršenje usluga premjera i korišćenja podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta.

(4) Rok za izradu Studije za spomenike prirode i zaštićeno stanište je šest mjeseci, za zaštićene pejzaže i zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa 18 mjeseci, a za nacionalne parkove, stroge i posebne rezervate prirode rok je dvije godine.

(5) Nadležni organi za proglašavanje zaštićenih prirodnih dobara obavještavaju javnost o prijedlogu Akta o zaštiti i Studiji sa kartografskom dokumentacijom u skladu sa članom 15. ovog zakona.

(6) Sredstva za izradu Studije obezbjeđuju se u budžetu Republike Srpske, odnosno budžetu jedinice lokalne samouprave.

(7) Studija se izrađuje u pisanoj i elektronskoj formi u četiri primjerka i nakon objavljivanja Akta o zaštiti dostavlja se i čuva kod:

- a) Ministarstva,
- b) Zavoda,
- v) jedinice lokalne samouprave i
- g) upravljača.

Član 63.

Akta o zaštiti sadrži:

- a) naziv i kategoriju zaštićenog područja,
- b) opis osnovnih vrijednosti,
- v) površinu područja pod zaštitom sa katastarskim i zemljišnoknjižnim podacima,
- g) prostorne granice zaštićenog područja prikazane na topografskoj karti u razmjeri 1 : 25.000 ili na drugi odgovarajući način koji omogućava da se granice parcele odrede precizno,
- d) zabrane i ograničenja, za koje se smatra da su neophodna da bi se ispunili ciljevi upravljanja,
- đ) dozvoljene aktivnosti u zaštićenom području,
- e) lice kome se povjerava upravljanje zaštićenim područjem,
- ž) prava i obaveze upravljača,
- z) obavezu i rok za usvajanje plana upravljanja,
- i) obavezu donošenja propisa o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi, ukoliko je to potrebno u zavisnosti od kategorije zaštićenog područja,
- j) svrhu zaštite i ciljeve upravljanja propisane ovim zakonom,
- k) pravila upravljanja, neophodne mjere upravljanja prirodnim resursima i odgovarajuće tehnike koje se primjenjuju na zaštićeno područje,
- l) izvore finansiranja za sprovođenje zaštite i za razvoj lokalne zajednice i
- lj) druge elemente od značaja za zaštićeno područje.

Član 64.

- (1) Akt o zaštiti koji donosi Vlada objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske”, a akt o zaštiti koji donosi skupština jedinice lokalne samouprave objavljuje se u službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
- (2) Akt o zaštiti dostavlja se u roku od 30 dana od dana objavljivanja:
 - a) republičkom organu nadležnom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, radi zabilježbe u javne evidencije o nepokretnostima,
 - b) upravljaču zaštićenog područja,
 - v) Zavodu, radi upisa u Registar zaštićenih prirodnih dobara i
 - g) jedinici lokalne uprave na čijem području se nalazi zaštićeno prirodno dobro.

Član 65.

- (1) Ako zaštićeno područje izgubi vrijednosti zbog kojih je zaštićeno, Zavod predlaže donošenje akta o prestanku važenja Akta o zaštiti organu koji je donio akt.

- (2) Organ iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od šest mjeseci od prijema prijedloga Zavoda donese akt o prestanku zaštite i dostavi Zavodu radi brisanja iz Registra zaštićenih prirodnih dobara.
- (3) Akt o prestanku važenja Akta o zaštiti dostavlja se republičkom organu nadležnom za geodetske i imovinsko-pravne poslove radi brisanja zabilježbe u javnim evidencijama o nepokretnostima.
- (4) Zavod u roku od 30 dana od dana donošenja akta o prestanku važenja Akta o zaštiti briše zaštićeno područje iz Registra zaštićenih prirodnih dobara.

Član 66.

- (1) Područje za koje je pokrenut postupak proglašavanja zaštićenog prirodnog dobra, a za koje utvrđeni podaci jasno ukazuju da područje ima svojstvo zaštićenog područja, i područje za koje se, na osnovu stručnog mišljenja Zavoda, utvrdi da postoji opasnost da će biti ozbiljno narušeno ili uništeno ukoliko se ne preduzmu mjere zaštite jeste područje za koje se proglašava prethodna zaštita.
- (2) Prethodna zaštita iz stava 1. ovog člana je zaštita područja koja traje do donošenja Akta o zaštiti i ne može biti duža od dvije godine od dana donošenja rješenja o prethodnoj zaštiti.
- (3) Vlada donosi rješenje o prethodnoj zaštiti, na prijedlog Ministarstva i po prethodno pribavljenim mišljenjima nadležnih ministarstava, Zavoda, a po potrebi, i stručnih organizacija, instituta i univerziteta.
- (4) Rok za davanje mišljenja iz stava 3. ovog člana je 30 dana.
- (5) Zahtjev za pokretanje postupka proglašavanja prethodne zaštite mogu podnijeti Zavod, republički organi uprave, kao i subjekti zaštite prirode iz člana 11. ovog zakona.
- (6) Rješenjem iz stava 3. ovog člana utvrđuje se područje pod prethodnom zaštitom, mjere, uslovi zaštite i rok na koji se određuje prethodna zaštita.
- (7) Rješenje o prethodnoj zaštiti objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

2. Zaštićene vrste

Član 67.

- (1) Vlada donosi Uredbu o Crvenoj listi, kojom utvrđuje spisak ugroženih divljih vrsta raspoređenih po kategorijama ugroženosti, i Uredbu o Crvenoj knjizi ugroženih divljih vrsta i staništa, koja sadrži detaljnije podatke o osnovnim karakteristikama vrste, o stepenu njene ugroženosti, faktorima ugrožavanja, kao i prijedloge mjera za zaštitu same vrste, na prijedlog Ministarstva, a po pribavljenom mišljenju nadležnih ministarstava i Zavoda.
- (2) Uredbe iz stava 1. ovog člana donose se u skladu sa međunarodnom metodologijom utvrđivanja sadržaja i mjera za očuvanje vrsta i staništa iz Crvene knjige.

Član 68.

- (1) Vlada donosi uredbu kojom utvrđuje divlje vrste, strogo zaštićenim divljim vrstama ili zaštićenim divljim vrstama, na prijedlog Ministarstva, a po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda i ministarstva nadležnog za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.
- (2) Prijedlog Zavoda iz stava 1. ovog člana zasniva se na procjeni ugroženosti pojedinih vrsta, propisima kojim se utvrđuju Crvena lista i Crvena knjiga zaštićenih vrsta flore i faune Republike

Srpske, međunarodnim crvenim listama ili crvenim knjigama, obavezama iz potvrđenih međunarodnih ugovora i drugoj stručnoj dokumentaciji.

- (3) O vrstama iz stava 1. ovog člana brinu se imaoi tih vrsta, upravljači zaštićenih područja, javna preduzeća za gazdovanje šumama, korisnici lovišta i ribarskih područja koji su dužni da planiraju i sprovode mjere i aktivnosti na upravljanju populacijama strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta u okviru programa i plana upravljanja, u skladu sa ovim i posebnim zakonima.
- (4) Podzakonskim aktom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se mjere zaštite za strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, kao i mjere zaštite njihovih staništa.

Član 69.

- (1) Strogo zaštićena divlja vrsta može biti zaštićena na teritoriji cijele Republike ili na pojedinim njenim dijelovima.
- (2) Nije dozvoljeno korišćenje, uništavanje i preduzimanje drugih aktivnosti kojima bi se mogle ugroziti strogo zaštićene vrste biljaka, životinja i gljiva i njihova staništa.
- (3) U smislu stava 1. ovog člana nije dozvoljeno:
 - a) uništavati jedinke biljaka i gljiva i njihovih razvojnih oblika, branjem, sakupljanjem, sječenjem ili iskopavanjem i čupanjem iz korijena, u svim fazama biološkog ciklusa i ugrožavati ili uništavati njihova staništa,
 - b) držati i trgovati samoniklim strogo zaštićenim biljkama i gljivama i njihovim razvojnim oblicima,
 - v) hvatati, držati ili ubijati strogo zaštićene vrste životinja u svim fazama biološkog ciklusa, oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, jaja, gnijezda i legla, kao i područja njihovog razmnožavanja, odmaranja i ugrožavati ili uništavati njihova staništa i slično,
 - g) uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije,
 - d) presijecati migratorne puteve i
 - đ) prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, izvoziti, prevoziti, otuđivati ili na bilo koji način pribavljati i javno izlagati životinje, uključujući sve njihove derivate i razvojne oblike.

Član 70.

- (1) Izuzetno od odredbe člana 69. ovog zakona, u slučaju opravdanog javnog interesa i da izuzeće nije štetno po opstanak populacija strogo zaštićenih divljih vrsta u povoljnom stanju očuvanja u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti, Ministarstvo može dozvoliti radnje radi:
 - a) istraživanja i obrazovanja, upravljanja populacijom, ponovnog naseljavanja, ponovnog unošenja i uzgoja u in situ i eks situ uslovima,
 - b) sprečavanja ozbiljne štete na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima, vodi i dr.,
 - v) radi zaštite javnog zdravlja i javne bezbjednosti ili drugih razloga od preovladavajućeg javnog interesa, uključujući razloge socijalne ili ekonomske prirode i korisne posljedice od prvenstvenog značaja za životnu sredinu i
 - g) sakupljanja matičnih jedinki u cilju razmnožavanja, gajenja njihovih potomaka i prometa u komercijalne svrhe u za to registrovanim plantažnim i farmerskim objektima uz uslov da se dio jedinki vrati na prirodna staništa.

(2) Dozvolu za obavljanje radnji iz stava 1. ovog člana izdaje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda i ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

(3) Zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 2. ovog člana sadrži naziv vrste, razloge, svrhu i cilj korišćenja, odnosno obavljanja radnji, studiju o načinu, mjestu, vremenu, korisnim, odnosno štetnim posljedicama i druge dokaze i relevantne činjenice od značaja za konkretan slučaj.

(4) Dozvola iz stava 2. ovog člana izdaje se rješenjem.

Član 71.

(1) Zaštićena divlja vrsta može biti zaštićena na teritoriji cijele Republike ili na pojedinim njenim dijelovima.

(2) Sakupljanje i korišćenje zaštićenih divljih vrsta gljiva, lišajeva, životinja, biljaka i njihovih dijelova u cilju prerade, trgovine, kao i plantažnog i farmerskog uzgoja, obavlja se na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje Zavoda.

(3) Ukoliko se zaštićena divlja vrsta iz stava 2. ovog člana nalazi u šumama i na šumskim zemljištima u svojini Republike, izuzev šuma i šumskog zemljišta u nacionalnim parkovima, njihovo korišćenje i sakupljanje se vrši u skladu sa propisima koji regulišu oblast šumarstva.

Član 72.

(1) Korišćenje i sakupljanje zaštićenih divljih vrsta dozvoljeno je isključivo na način kojim se ne ugrožava povoljno stanje njihove populacije.

(2) Ministar propisuje mjere i detaljnije uslove zaštite zaštićenih divljih vrsta koje obuhvataju:

a) vremensku zabranu korišćenja,

b) kvantitativno i kvalitativno ograničenje u korišćenju i

v) prostornu zabranu korišćenja radi obnove populacija do zadovoljavajućeg nivoa.

(3) Zavod vodi evidenciju o načinu i obimu korišćenja zaštićenih divljih vrsta radi utvrđivanja i praćenja stanja populacija, koje uključuje i divlje vrste čije je korišćenje regulisano Zakonom o lovstvu i Zakonom o ribarstvu.

(4) Ako se utvrdi da je zbog korišćenja zaštićena divlja vrsta ugrožena, ministar može zabraniti ili ograničiti korišćenje te vrste uz prethodno mišljenje Zavoda.

3. Zaštićeni minerali i fosili

Član 73.

(1) Ministarstvo, na osnovu stručnog mišljenja Zavoda, proglašava zaštićenim minerale i fosile koji su značajani zbog svoje rijetkosti, veličine i izgleda ili obrazovnog i naučnog značaja.

(2) Mjere zaštite zaštićenih minerala i fosila i način njihovog korišćenja detaljnije se određuju aktom o proglašenju zaštićenih minerala i fosila.

(3) Akt o proglašenju zaštićenih minerala i fosila objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

- (4) Aktom iz stava 2. ovog člana može se odrediti čuvanje minerala i fosila na mjestu gdje su nađeni (in situ) ili ukoliko se ne mogu zaštititi na taj način, minerali i fosili mogu se povjeriti na čuvanje ovlaštenim stručnim ili naučnim institucijama (muzeji, instituti, univerziteti itd.).

Član 74.

- (1) Zaštićena prirodna dobra upisuju se u Registar zaštićenih prirodnih dobara (u daljem tekstu: Registar).
- (2) Registar vodi Zavod.
- (3) Upis zaštićenih prirodnih dobara i brisanje iz Registra vrši se na osnovu Akta o zaštiti, akta o prestanku važenja Akta o zaštiti i akta o prethodnoj zaštiti donesenim u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ministarstvo donosi pravilnik kojim se detaljnije uređuje sadržaj i način vođenja Registra.
- (5) Podaci iz Registra su javni.

VIII UPRAVLJANJE I KORIŠĆENJE ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

Član 75.

- (1) Upravljanje zaštićenim područjem je djelatnost od opšteg interesa.
- (2) Zaštićenim područjem upravlja pravno lice (u daljem tekstu: upravljač), koje ispunjava stručne, kadrovske i organizacione uslove za obavljanje poslova očuvanja, unapređivanja, promovisanja prirodnih i drugih vrijednosti i održivog korišćenja zaštićenog područja.
- (3) Upravljač se određuje Aktom o zaštiti.
- (4) Ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana utvrđuje Ministarstvo, odnosno odjeljenje jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove zaštite životne sredine, u postupku pripreme prijedloga Akta o zaštiti.
- (5) Organ nadležan za donošenje akta o proglašenju može, za potrebe upravljanja jednim ili više zaštićenih područja, osnovati javno preduzeće ili javnu ustanovu.
- (6) Upravljanje zaštićenim područjem, za koje akt o proglašenju donosi Vlada, može se povjeriti jedinici lokalne samouprave na čijem području se nalazi zaštićeno područje, javnom preduzeću, javnoj ustanovi ili drugom pravnom licu koje ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana.
- (7) Upravljanje zaštićenim područjem, za koje akt o proglašenju donosi skupština jedinice lokalne samouprave, može se povjeriti jednoj ili više jedinica lokalne samouprave na čijem području se nalazi zaštićeno područje koje ove poslove mogu povjeriti drugom pravnom licu koje ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana.
- (8) Ukoliko zaštićeno područje, izuzev nacionalnih parkova, obuhvata šume i šumska zemljišta u svojini Republike, ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede povjerava poslove upravljanja u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o šumama.
- (9) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuju uslovi iz stava 2. ovog člana.

Član 76.

- (1) U upravljanju zaštićenim područjem upravljač je dužan da:

- a) čuva zaštićeno područje i sprovodi propisane mjere zaštite,
 - b) unapređuje i promovira zaštićeno područje,
 - v) pripremi plan upravljanja u skladu sa Aktom o zaštiti i u skladu sa propisom iz člana 77. stav 10. ovog zakona,
 - g) obilježi granice zaštićenog područja i zone zaštite,
 - d) osigura neometano odvijanje prirodnih procesa i održivog korišćenja zaštićenog područja,
 - đ) vrši nadzor nad obavljanjem naučnih radova i stručnih istraživanja, daje saglasnost za snimanje filmova, postavljanje privremenih objekata na površinama u zaštićenom području i daje druga odobrenja u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima,
 - e) obezbijedi nadzor nad sprovođenjem uslova i mjera zaštite prirode,
 - ž) prati kretanje i aktivnosti posjetilaca i obezbjeđuje obučene vodiče za turističke posjete,
 - z) vodi evidenciju o prirodnim vrijednostima i o tome dostavlja podatke Zavodu,
 - i) vodi evidenciju o ljudskim aktivnostima, djelatnostima i procesima koji predstavljaju faktor ugrožavanja i oštećenja zaštićenog područja i o tome dostavlja podatke Zavodu i Ministarstvu,
 - j) u saradnji sa inspekcijom nadležnom za zaštitu životne sredine i organima bezbjednosti sprečava sve aktivnosti i djelatnosti koje su u suprotnosti sa Aktom o zaštiti i predstavljaju faktor ugrožavanja i devastacije zaštićenog područja,
 - k) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i Aktom o zaštiti.
- (2) Ukoliko se u postupku nadzora utvrdi da upravljač ne izvršava obaveze ustanovljene Aktom o zaštiti, upravljanje zaštićenim područjem se povjerava drugom upravljaču.
- (3) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način obilježavanja zaštićenog područja iz stava 1. tačka g) ovog člana.

Član 77.

- (1) Plan upravljanja se donosi za svako zaštićeno područje za period od deset godina.
- (2) Za određena zaštićena područja, Aktom o zaštiti može biti predviđeno da se plan upravljanja donosi za kraći period (pojedinačna stabla, drvoredi i slično).
- (3) Planom upravljanja određuje se način sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja zaštićenim područjem, smjernice i prioriteti za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja, kao i razvojne smjernice, uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.
- (4) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužna su da obavljaju djelatnosti u zaštićenom području u skladu sa planom upravljanja.
- (5) Prije isteka perioda na koji se donosi plan upravljanja, analizira se njegovo sprovođenje i ostvareni rezultati, a ako je to potrebno, može se vršiti njegova revizija.
- (6) Plan upravljanja za zaštićena područja iz člana 60. st. 1, 2. i 5. ovog zakona donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (7) Plan upravljanja za zaštićena područja iz člana 60. st. 3. i 4. ovog zakona donosi skupština jedinice lokalne samouprave uz prethodnu saglasnost Ministarstva i stručno mišljenje Zavoda.

- (8) Plan upravljanja donosi se u roku od dvije godine od dana donošenja Akta o zaštiti, za čiju pripremu je odgovoran upravljač.
- (9) Do donošenja plana upravljanja, zaštita i upravljanje zaštićenim područjem sprovodi se na osnovu programa za sprovođenje mjera upravljanja koji donosi upravljač uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda i saglasnost Ministarstva.
- (10) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje sadržaj, utvrđivanje i način sprovođenja mjera upravljanja zaštićenim područjima.

Član 78.

- (1) Planskim dokumentima prostornog uređenja utvrđuju se zaštićena područja za područja posebne namjene u skladu sa propisom koji reguliše oblast uređenja prostora i građenja.
- (2) Za područja posebne namjene od republičkog značaja, odnosno zaštićena područja od republičkog značaja, obavezno je donošenje zoning plana područja posebne namjene Republike.
- (3) Za područja posebne namjene jedinice lokalne samouprave, odnosno zaštićena područja jedinice lokalne samouprave obavezno je donošenje zoning plana područja posebne namjene jedinice lokalne samouprave.
- (4) Organizacija, korišćenje, uređenje prostora i izgradnja objekata na zaštićenom prostoru vrši se na osnovu dokumenata prostornog uređenja iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 79.

- (1) Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog područja u skladu sa propisom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi.
- (2) Propis iz stava 1. ovog člana, za nacionalni park donosi ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda.
- (3) Propis iz stava 1. ovog člana za zaštićena područja, za koja Akt o zaštiti donosi Vlada, upravljač donosi uz saglasnost Ministarstva i po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda.
- (4) Pravilnik iz stava 1. ovog člana, za zaštićena područja za koja Akt o zaštiti donosi skupština jedinice lokalne samouprave, upravljač donosi uz saglasnost jedinice lokalne samouprave i po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda.
- (5) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite:
 - a) način na koji će se ponašati posjetioци, vlasnici i korisnici nepokretnosti pri kretanju, boravku i obavljanju poslova na zaštićenom području,
 - b) mjesta, površine i objekti u kojima se ograničava kretanje ili zabranjuje i ograničava obavljanje određenih radnji i trajanje tih mjera,
 - v) vrste divljih biljaka i životinja i druge prirodne i kulturne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati, oštećivati ili uznemiravati,
 - g) vrste divljih biljaka i životinja čije je korišćenje, odnosno branje, sakupljanje i lov ograničen, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji,
 - d) način saradnje sa fizičkim i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovani za korišćenje prirodnih bogatstava i prostora,

đ) uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja i obrazovnih aktivnosti,

e) uslovi i mjesta za odlaganje otpada,

ž) način održavanja urednosti i čistoće zaštićenog područja i

z) način i organizacija čuvarske službe, čuvanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i oprema i sredstva neophodna za čuvanje i održavanje.

(6) Aktom o zaštiti utvrđuju se sadržaj, način donošenja i oglašavanja akta iz stava 1. ovog člana.

Član 80.

(1) Radi promovisanja zaštite prirode i identifikacije službenog lica u postupku nadzora i preduzimanja mjera na zaštiti prirode koristi se znak zaštite prirode.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje izgled znaka, postupak i uslovi za njegovo korišćenje.

Član 81.

(1) Na zaštićenom području zabranjeni su radovi i aktivnosti, odnosno izvođenje projekata, koji oštećuju, narušavaju i mijenjaju osobine i vrijednosti zbog kojih je područje zaštićeno.

(2) Za radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekata na zaštićenom području sprovodi se postupak procjene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine.

(3) Za radove i aktivnosti, odnosno projekte za koje se ne sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, a za koje je potrebno pribavljanje odgovarajuće dozvole, kao i za radove, aktivnosti, odnosno izvođenje projekta za koje prema posebnom propisu nije potrebno odobrenje za gradnju, druga dozvola ili odobrenje, a koji mogu imati uticaj na vrijednosti i obilježja zaštićenog dobra, izvođač radova, odnosno nosilac projekta, dužan je da od Zavoda pribavi stručno mišljenje o uslovima i mjerama zaštite prirode, u skladu sa ovim zakonom.

(4) Planirane radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekta iz ovog člana nosilac projekta dužan je da pismeno prijavi upravljaču zaštićenog područja, koji je u obavezi da ga upozna o mogućnostima za obavljanje tih aktivnosti, kao i o daljoj proceduri.

Član 82.

(1) U zaštićenim područjima zabranjena je primjena sredstava za zaštitu bilja u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, može se dozvoliti upotreba sredstava za zaštitu bilja, u skladu sa propisom koji reguliše primjenu sredstava za zaštitu bilja, jedino u slučaju suzbijanja karantinskih ili regulisanih nekarantinskih štetnih organizama ili drugih štetnih organizama, a na osnovu odobrenja ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a uz saglasnost Ministarstva.

Član 83.

(1) Ako se zemljište ili druga nepokretnost koja se nalazi u zaštićenom području ne može iskorišćavati ili je njihovo iskorišćavanje ograničeno, vlasnik zemljišta odnosno nepokretnosti ima pravo na naknadu u visini umanjjenih prihoda na teret subjekata u čiju korist je ustanovljeno to ograničenje.

(2) Pravo svojine na zemljištu ili drugoj nepokretnosti koja se nalazi u zaštićenom području može se oduzeti ili ograničiti samo u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji.

Član 84.

- (1) Vlasnik dijela zaštićenog područja dužan je dozvoliti pristup tom dijelu područja radi zadovoljenja naučnih, edukativnih, estetskih i kulturnih potreba društva.
- (2) Aktivnosti iz stava 1. ovog člana sprovode se u skladu sa ovim zakonom i uslovima utvrđenim Aktom o zaštiti.

Član 85.

- (1) Republika ne odgovara za štetu koju prouzrokuju divlje vrste, osim u slučajevima određenim ovim zakonom i drugim propisima.
- (2) Pravno ili fizičko lice kome bi strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste mogle prouzrokovati imovinsku ili drugu štetu (u daljem tekstu: oštećeno lice) dužno je da na primjeren način i o svom trošku preduzme sve dozvoljene radnje i aktivnosti da bi spriječilo nastanak štete.
- (3) Pod radnjom ili aktivnosti u smislu stava 1. ovog člana podrazumijeva se ograđivanje, čuvanje dobara i rastjerivanje strogo zaštićenih životinjskih vrsta, sa mjesta gdje neposredno ugrožavaju dobra i na način koji ne ugrožava opstanak vrsta.
- (4) Nadoknada štete koju prouzrokuju strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste vrši se na način propisan Zakonom o lovstvu.

Član 86.

- (1) Pravna ili fizička lica dužna su da nadoknade štetu koju prouzrokuju povredama ovog zakona.
- (2) Visina nadoknade štete utvrđuje se na osnovu vještačenja ovlašćenog stručnog lica, a u slučaju spora o visini štete odlučuje sud.
- (3) Sredstva ostvarena od nadoknade štete iz st. 1. i 2. ovog člana prihod su budžeta Republike Srpske i koriste se za očuvanje i unapređivanje zaštićenog područja.

Član 87.

- (1) Finansiranje zaštićenog prirodnog dobra obezbjeđuje se iz:
 - a) budžeta Republike,
 - b) budžeta jedinice lokalne samouprave,
 - v) sredstava Fonda za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske,
 - g) vlastitih prihoda,
 - d) sredstava obezbijeđenih za realizaciju programa, planova i projekata u oblasti zaštite prirode,
 - đ) donacija, poklona i pomoći i
 - e) drugih izvora u skladu sa zakonom.
- (2) Prihodi iz tačke g) stav 1. ovog člana su prihodi ostvareni od usluga koje upravljač pruža posjetiocima zaštićenog prirodnog dobra (turističkih, ugostiteljskih, prodajnih i dr.).

Član 88.

- (1) Sredstva iz člana 87. stav 1. t. a) i b) koriste se za očuvanje i unapređivanje zaštite prirode, kao i za otklanjanje posljedica štete nastale u prirodi kada je štetu učinilo nepoznato lice, kada se ne zna uzrok nastajanja štete i u slučajevima kada je neophodna hitna intervencija radi zaštite prirode.
- (2) Sredstva iz člana 87. stav 1. tačka v) koriste se za finansiranje zaštite i očuvanja biodiverziteta i geodiverziteta, podsticanje održivog korišćenja zaštićenih prirodnih dobara i drugih aktivnosti u skladu sa propisom o Fondu i finansiranju zaštite životne sredine Republike Srpske.
- (3) Prihodi iz člana 87. stav 1. tačka g) koriste se za očuvanje i unapređivanje zaštićenog prirodnog dobra.
- (4) Godišnji izvještaj o utrošku sredstava iz člana 87. ovog člana upravljač zaštićenog područja dostavlja Ministarstvu ili jedinici lokalne samouprave, u zavisnosti od izvora finansiranja.

IX USLOVI ZA OBAVLJANJE PREKOGRANIČNOG PROMETA DIVLJIM VRSTAMA

Član 89.

- (1) Za obavljanje uvoza, izvoza, unosa, iznosa ili tranzita i uzgoja ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata zaštićenih na osnovu zakona, ratifikovanih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, a u skladu sa posebnim propisima, Ministarstvo izdaje rješenje o ispunjenosti uslova, uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- (2) Rješenje iz stava 1. ovog člana izdaje se kad su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) da je pravo raspolaganja jedinkom vrste divlje životinje, gljive i biljke stečeno u skladu sa zakonom,
 - b) da su životinje ili pošiljka obilježeni na propisani način i
 - v) da su preduzete sve mjere za dobrobit životinja tokom prevoza.
- (3) Rješenje iz stava 1. ovog člana izdaje se i za vrste čiji jedan ili oba roditelja pripadaju divljoj vrsti.
- (4) U skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, a u cilju zaštite vrsta iz stava 1. ovog člana, ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje:
 - a) uslove pod kojima se obavlja uvoz, izvoz, unos, iznos, tranzit i uzgoj vrsta iz stava 1. ovog člana,
 - b) postupak izdavanja rješenja o ispunjenosti uslova i drugih akata (potvrde, certifikati, mišljenja),
 - v) spiskove zaštićenih vrsta, njihovih dijelova i derivata koji podliježu izdavanju rješenja o ispunjenosti uslova,
 - g) sadržinu, izgled i način vođenja registra izdatih rješenja,
 - d) način obilježavanja životinja ili pošiljki,
 - đ) način sprovođenja nadzora i vođenja evidencije i
 - z) izradu izvještaja i drugo.

(5) Pri uvozu, izvozu, unosu, iznosu i tranzitu, žive životinje moraju se prevoziti i čuvati na način kojim se ni najmanje ne ozljeđuje ili oštećuje njihovo zdravlje ili se sa njima nehumano postupa, u skladu s propisom kojim se uređuje zaštita i dobrobit životinja.

Član 90.

- (1) Uvoz, izvoz, unos, iznos i tranzit zaštićenih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata obavezno se prijavljuje carinskom organu, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Veterinarsko-zdravstveni i fitosanitarni pregled i kontrolu pošiljki iz stava 1. ovog člana nad kojima postoji nadležnost granične veterinarske i fitosanitarne inspekcije sprovodi se u skladu s posebnim propisima.

X PRAĆENJE STANJA I INFORMACIONI SISTEM ZAŠTITE PRIRODE

Član 91.

- (1) Istraživanje strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, zaštićenih područja, speleoloških objekata, minerala i fosila i ostala istraživanja biološke raznovrsnosti vrši se na osnovu stručnog mišljenja Zavoda, kojim se utvrđuju uslovi istraživanja, a na zahtjev pravnog ili fizičkog lica.
- (2) Za istraživanje koje se obavlja u zaštićenom području izvođač je dužan da pribavi i saglasnost upravljača.
- (3) Zahtjev iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:
 - a) izvođaču,
 - b) lokaciji,
 - v) načinu izvođenja,
 - g) vremenu u kojem će se izvoditi zahvat, radnja ili istraživanje i
 - d) korišćenju opremi, alatima, mašinama i drugom.
- (4) Stručno mišljenje iz stava 1. ovog člana sadrži mjere zaštite prirode i druge uslove kojih se izvođač zahvata, radnji ili istraživanja mora pridržavati, rok na koji se dopušta sprovođenje zahvata radnji ili istraživanja, te obavezu podnošenja izvještaja.
- (5) Izvještaji o istraživanjima iz stava 1. ovog člana dostavljaju se Zavodu i upravljaču.
- (6) Iznošenje divljih vrsta ili njihovih dijelova i derivata iz stava 1. ovog člana u naučnoistraživačke svrhe vrši se na osnovu rješenja koje izdaje Ministarstvo, u skladu sa članom 89. ovog zakona.

Član 92.

- (1) Uspostavlja se Informacioni sistem za zaštitu prirode i praćenje stanja (u daljem tekstu: informacioni sistem).
- (2) Ministar donosi pravilnik kojim se detaljnije propisuje upravljanje informacionim sistemom, pitanja praćenja, prikupljanja, registrovanja i analiziranja podataka, činjenica i drugih relevantnih informacija o stanju i korišćenju prirode i mjerama preduzetim od strane organa uprave, ustanova, privrednih društava i drugih organizacija.

- (3) Zavod vrši praćenje stanja, odnosno prikuplja, obrađuje i objedinjuje podatke o stanju prirode, izrađuje izvještaje i ažurira podatke za informacijski sistem zaštite prirode.
- (4) Podatke iz stava 3. ovog člana Zavod je dužan da dostavi Ministarstvu do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu, a koji podaci čine sastavni dio jedinstvenog prostorno-informacionog sistema Republike Srpske, koji uspostavlja i vodi Ministarstvo u skladu sa posebnim propisima.

XI NADZOR

Član 93.

Upravni nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Član 94.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu njega vrše inspektori Republičke uprave za inspekcijске poslove i jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni inspektori).

Član 95.

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

- a) zabrani korišćenje i upotrebu zaštićenih prirodnih vrijednosti i drugih dijelova prirode bez odobrenja ili protivno odobrenju,
- b) naredi sprovođenje uslova i mjera zaštite prirode, drugih akata izdatih na osnovu ovoga zakona i drugih propisa,
- v) naredi sprovođenje kompenzacijskih mjera,
- g) naredi sprovođenje plana upravljanja prirodnih dobara u dijelu koji se odnosi na mjere i uslove zaštite prirode,
- d) naredi sprovođenje plana upravljanja i programa zaštite, očuvanja, korišćenja i unapređivanja zaštićene prirode i njenih vrijednosti,
- đ) naredi sprovođenje plana upravljanja i drugih akata zaštićenog područja,
- e) zabrani radnje koje mogu prouzrokovati promjene i oštećenja na zaštićenom području ili drugim zaštićenim prirodnim dobrima,
- ž) naredi sprovođenje neposredne zaštite, očuvanja i korišćenja zaštićenih prirodnih dobara,
- z) naredi sprovođenje mjera i uslova zaštite zaštićenih prirodnih dobara, zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta i gljiva,
- i) zabrani izvoz, uvoz, tranzit i uzgoj ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata ako se vrši suprotno sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona i ratifikovanim međunarodnim ugovorima,
- j) zabrani unošenje divljih vrsta u prirodu ako je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona,
- k) naredi informisanje javnosti o stanju prirode i planu upravljanja zaštićenih područja,

- l) naredi sprovođenje drugih propisanih uslova i mjera zaštite biološke i pejzažne raznovrsnosti utvrđenih ovim zakonom i propisa donesenih na osnovu ovog zakona,
- lj) naredi sprovođenje monitoringa stanja prirode i njenih vrijednosti,
- m) naredi vođenje registara zaštićenih prirodnih dobara i druge propisane evidencije,
- n) zabrani da se genetički materijal koristi suprotno odredbama ovog zakona i posebnim propisima,
- nj) naredi da upravljač zaštićenog područja izvršava obaveze ustanovljene Aktom o zaštiti,
- o) naredi da upravljač zaštićenog područja koristi sredstva za rad i obavljanje poslova na zaštiti i unapređivanju zaštićenog područja,
- p) zabrani korišćenje fosila i minerala ili istraživanje njihovih nalazišta ako je u suprotnosti sa ovim zakonom,
- r) zabrani sakupljanje i stavljanje u promet divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva njihovih razvojnih oblika i dijelova ako se sakupljanje i stavljanje u promet vrši bez dozvole i suprotno propisanim uslovima,
- s) zabrani oštećivanje ili uništavanje staništa zaštićenih divljih vrsta i
- ć) zabrani druge radnje i aktivnosti koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i propisa donesenim na osnovu njega.

(2) Radi sprečavanja nastanka neotklonjive štete na zaštićenom prirodnom dobru, biološkoj i pejzažnoj raznovrsnosti, smanjivanja štete nastale zbog obavljanja nedozvoljenih djelatnosti, radnji ili aktivnosti, odnosno radi preduzimanja hitnih zaštitnih mjera ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovinu, inspektor može u toku nadzora donijeti rješenje i usmeno, u skladu sa propisom koji reguliše inspekcijски nadzor.

XII KAZNE NE ODREDBE

Član 96.

(1) Novčanom kaznom od 4.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- a) koristi prostor, prirodne resurse i zaštićena područja suprotno mjerama i uslovima zaštite prirode i projektno-tehničkoj dokumentaciji (član 17. stav 3),
- b) ne izvrši sanaciju, odnosno rekultivaciju (član 17. stav 4),
- v) bez odlaganja i o svom trošku ne otkloni štetne posljedice koje su u prirodi i zaštićenim prirodnim dobrima nastale usljed projekata i aktivnosti izvedenih bez utvrđenih uslova zaštite prirode ili suprotno datim uslovima (član 22),
- g) sakuplja zaštićene divlje vrste gljiva, lišajeva, biljaka, životinja i njihove dijelove bez dozvole (član 71. stav 2) i
- d) vrši uvoz, izvoz, unos, iznos, tranzit i uzgoj ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata suprotno članu 89. stav 1. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 2.000 KM do 4.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, pored propisane novčane kazne pravnom licu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja određene privredne djelatnosti, a odgovornom licu zaštitna mjera zabrane vršenja određene dužnosti za period koji nije kraći od 30 dana niti duži od šest mjeseci.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se, uz kaznu, izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

Član 97.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

a) planirane projekte i aktivnosti u prirodi koji nisu obuhvaćeni procjenom uticaja na životnu sredinu, a koji sami ili s drugim projektima ili aktivnostima mogu imati uticaj na ekološki značajno područje ili zaštićeno prirodno dobro, obavlja bez sprovođenja ocjene prihvatljivosti (član 19. stav 1),

b) obavlja radnje ili aktivnosti koje mogu da dovedu do narušavanja ili uništavanja ekološki značajnog područja (član 26. stav 5),

v) ako ne preduzima mjere zaštite iz člana 30. ovog zakona,

g) unosi alohtone divlje vrste i njihove hibride u slobodnu prirodu i postupa suprotno mjerama kontrole i suzbijanja invazivnih vrsta (član 35),

d) vrši reintrodukciju divljih vrsta bez dozvole Ministarstva (član 36),

đ) obavlja radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožava hidrološka pojava ili opstanak i očuvanje biološke raznovrsnosti (član 37. stav 3),

e) genetički materijal uzima iz prirode suprotno članu 39. stav 1. ovog zakona,

ž) obavlja ili preduzima radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zaštićenog područja (čl. 48. do 57),

z) preduzima radnje kojima se mogu ugroziti strogo zaštićene vrste biljaka, životinja, gljiva i njihovih staništa (član 69),

i) ne pribavi dozvolu iz člana 70. ovog zakona,

j) sakuplja i koristi zaštićene divlje vrste suprotno propisanim uslovima (član 72),

k) u zaštićenom području obavlja djelatnost suprotno planu upravljanja (član 77. stav 4),

l) planirane radove i aktivnosti, odnosno izvođenje projekta pismeno ne prijavi upravljaču (član 81. stav 4),

lj) na primjeren način i o svom trošku ne preduzme sve dozvoljene radnje i aktivnosti da bi se spriječio nastanak štete (član 85. stav 2),

m) obavlja istraživanja na zaštićenim vrstama bez stručnog mišljenja Zavoda ili ne dostavi rezultate istraživanja (član 91).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.000 KM.

(3) Za radnje iz člana 96. stav 1. t. g) i d) ovog zakona, kao i za radnje iz stava 1. ovog člana, kazniće se preduzetnik za prekršaj novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM.

(4) Za radnje iz člana 96. stav 1. t. g) i d) ovog zakona, kao i za radnje iz stava 1. t. b), g), d), đ), e), ž), z), i), j), k), l), lj) i m) ovog člana, kazniće se za prekršaj fizičko lice novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM.

(5) Za prekršaj iz st. 1, 3. i 4. ovog člana može se, uz kaznu, izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

Član 98.

Novčanom kaznom od 40 KM do 500 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako ne postupi po nalogu čuvara zaštićenog područja ili ga omete u vršenju njegovih ovlaštenja (član 79. stav 5).

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 99.

(1) Vlada će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) uredbu kojom se propisuje postupak, sadržina, rokovi, način sprovođenja ocjene prihvatljivosti iz člana 19. stav 5. ovog zakona,

b) uredbu kojom se utvrđuje ekološka mreža, kao i način njenog upravljanja i finansiranja iz člana 25. stav 3. ovog zakona i

v) uredbu o Crvenoj listi iz člana 67. stav 1. ovog zakona,

g) uredbu o Crvenoj knjizi iz člana 67. stav 1. ovog zakona i

d) uredbu kojom se utvrđuju divlje vrste strogo zaštićenim divljim vrstama ili zaštićenim divljim vrstama iz člana 68. stav 1. ovog zakona.

(2) Ministar će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

a) pravilnik kojim se utvrđuju kompenzacijske mjere iz člana 21. stav 3. ovog zakona,

b) pravilnik kojim se propisuju kriterijumi za izdvajanje ugroženih, rijetkih i osjetljivih staništa i tipova staništa od posebnog značaja za očuvanje iz člana 24. stav 2. ovog zakona,

v) pravilnik kojim se propisuju specijalna tehničko-tehnološka rješenja iz člana 30. stav 2. ovog zakona,

g) pravilnik kojim se propisuju kriterijumi za identifikaciju pejzaža i način procjene njihovih značajnih i karakterističnih obilježja iz člana 38. stav 5. ovog zakona,

d) pravilnik kojim se detaljnije propisuje način uspostavljanja Inventara objekata geonasljeđa Republike Srpske iz člana 45. stav 3. ovog zakona,

đ) pravilnik kojim detaljnije uređuje sadržaj i način vođenja registra zaštićenih prirodnih dobara iz člana 74. stav 4. ovog zakona,

e) pravilnik kojim se detaljnije propisuju uslovi iz člana 75. stav 6. ovog zakona,

ž) pravilnik kojim se propisuje način obilježavanja zaštićenog područja iz člana 76. stav 3. ovog zakona,

z) pravilnik kojim se detaljnije propisuje sadržaj, utvrđivanje i način sprovođenja mjera upravljanja zaštićenim područjima iz člana 77. stav 10. ovog zakona,

i) pravilnik kojim se detaljnije propisuje izgled znaka, postupak i uslove za njegovo korišćenje iz člana 80. stav 2. ovog zakona,

j) pravilnik kojim se detaljnije propisuju uslovi za obavljanje uvoza, izvoza, unosa, iznosa ili tranzita i uzgoja divljih vrsta iz člana 89. stav 4. ovog zakona i

k) pravilnik kojim se detaljnije propisuje upravljanje informacionim sistemom iz člana 92. stav 2. ovog zakona.

Član 100.

- (1) Prirodna dobra zaštićena do stupanja na snagu ovog zakona ostaju pod zaštitom, a upravljači, vlasnici i korisnici tih zaštićenih prirodnih dobara imaju prava i obaveze propisane ovim zakonom.
- (2) Ekološki značajna područja Evropske unije iz člana 25. ovog zakona dijelovi su Evropske ekološke mreže Natura 2000.
- (3) Međunarodna ekološki značajna područja iz stava 2. ovog člana utvrdiće se do dana pristupa Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Član 101.

- (1) Nadležni organ će u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, a po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda, uskladiti akte o proglašenju zaštićenog područja koji su doneseni u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 50/02, 34/08 i 59/08) sa odredbom člana 46. ovog zakona.
- (2) Pravna lica koja upravljaju šumama, divljači i vodama dužna su da usklade šumske, lovne, ribolovne i vodoprivredne osnove sa odredbama ovog zakona prilikom njihove obnove ili prve revizije.
- (3) Pravna lica koja upravljaju zaštićenim područjem dužna su da planove upravljanja zaštićenim područjem usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Vlasnici stubova i tehničkih komponenata izgrađenih prije stupanja na snagu ovog zakona, koji u velikoj mjeri ugrožavaju ptice i slijepce miševе, preduzeće u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona mjere zaštite od strujnog udara, u skladu sa članom 33. ovog zakona.
- (5) Upravljači zaštićenih područja dužni su da usklade upravljanje zaštićenim područjem sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 102.

Postupci pokrenuti prema odredbama Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/02, 34/08 i 59/08) do stupanja na snagu ovog zakona dovršiće se prema odredbama tog zakona.

Član 103.

Do donošenja podzakonskih akata iz člana 99. ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/02, 34/08 i 59/08), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 104.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 50/02, 34/08 i 59/08).

Član 105.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-270/14

Datum: 27. februar 2014. godine